

OBSAH:

I. ÚKOLY SOCIALISTICKÉ VÝSTAVBY A PŘESTAVBY SÍDLIŠT

Redakce a vypracování: Ing. arch. J. Voženílek

1. Úloha osídlení ve vývoji společnosti	11
2. Nástin vývoje našeho osídlení a našeho historického dědictví ve stavbě měst a vesnic	13
3. Stavba sídlíšť za kapitalismu	16
4. Vývoj sovětské stavby sídlíšť	19
5. Zásady socialistické stavby sídlíšť	23
6. Dosavadní vývoj a výhledy naší výstavby	28

II. MĚSTO

Redakce: Ing. arch. V. Matoušek

A. ORGANISACE A KOMPOZICE MĚSTA

Vypracoval: Ing. arch. V. Matoušek,

spolupráce: Ing. B. Bloudek

1. Klasifikace měst	35
a) Města různého charakteru podle jejich hospodářské a společenské funkce (Vývoj a příčiny rozdílných hospodářsko-politických funkcí měst. Průmyslová města, dopravní uzly, správní a kulturní centra, lázeňská města, zemědělská města, reservační města.)	
b) Klasifikace měst podle velikosti (Vliv velikosti města na jeho utváření. Velikostní třídy a způsob stanovení klasifikace měst. Seznam obcí v ČSR v počtu nad 10 000 obyvatel.)	
c) Stanovení počtu obyvatelstva Charakteristické znaky výpočtů a rozdělení obyvatelstva do skupin. Odlišnosti ve vzájemné skladbě skupin. Orientační výpočet obyvatel. Ověření orientačního výpočtu.)	

2. Členění města	59
a) Rozvržení základních území a ploch (Způsoby členění a definování základních území a ploch — obytné území, výrobní plochy a zařízení, dopravní plochy a zařízení, rekreační plochy, zájmové území města.)	
b) Uliční osnova. (Systémy uličních sítí — radiální, radiálně okružní, pravoúhlá, pravoúhlá doplněná diagonálami a volná soustava.)	
3. Výtvarná hlediska, výstavby města	69
a) Střed města a hlavní třídy (Poloha středu ve městě, historické jádro, využití přírodních podmínek pro vyvinutí středu, uliční osnova.)	
b) Silueta, dominanty a vstupy do města (Souvislost siluety s půdorysným řešením. Řešení nových dominantních útvarů. Rozvrh výškových pásem. Začlenění atraktivních bodů. Výtvarná hlediska pro řešení siluety malých měst.)	
c) Souvislost kompozičního řešení s přírodními podmínkami (Členitý terén, využití vodních ploch, začlenění města do krajinného rámce, zeleň v okolí města.)	
d) Navázání na tradiční rysy našich měst (Individualita měst daná historickým vývojem. Náhorní rostlé město, založené město, úloha historického středu.)	
B. OBYTNÉ ÚZEMÍ MĚSTA	77
Vypracoval: Ing. arch. V. Matoušek	
Spolupráce: Ing. B. Bloudek, Ing. J. Lunga, Ing. M. Lada, Ing. arch. J. Veselý	
1. Velikost a výškové členění obytného území	78
a) Vliv velikosti města na členění obytného území	
b) Výškové členění obytného území (Rozvrh výškových pásem s ohledem na současný stav, funkci, kompozici a přírodní podmínky města)	
c) Výpočet ploch obytného území (Metoda stanovení ukazatelů. Definice hlavních urbanistických veličin. Přehled ukazatelů a způsob jejich použití. Přepočítací součinitelé pro použití ukazatelů v odlišných urbanistických podmírkách. Tabelární přehled ukazatelů.)	
2. Členění obytného území na obytné útvary	109
a) obytný obvod	
b) obytná čtvrť	
c) obytný okrsek (Velikost, tvar plochy a její využití. Komunikace, chodníky, odstavné plochy. Občanská zařízení a jejich umístění v okrsku. Obytné skupiny.)	
3. Způsoby obytného zastavění	121
(Způsoby zastavění podle polohy ve městě, s hlediska oslunění, odstupy budov. Souvislé okrajové zastavění. Skupinové nebo meandrové zastavění. Smíšené a volné zastavění.)	

D. OBYTNÉ ÚZEMÍ VESNICE	
1. Územní podmínky rozvoje vesnice	541
a) Všeobecné zásady rozvoje vesnice (Hlavní zásady rozvoje vesnice. Přestavba vesnice. Soustředování osídlení. Vliv rozvoje velkovýrobních firem na strukturu vesnice.)	
b) Hlediska při výběru stavenišť pro obytnou výstavbu (Vztah stavenišť ke komunikacím. Klimatické podmínky stavenišť. Terénní podmínky. Hydrologické podmínky. Velikost a tvar pozemku.)	
2. Organisace a kompozice obytného území	543
a) Tradiční typy našich vesnic (Historický vývoj půdorysného uspořádání našich vesnic. Charakteristika hlavních typů našich vesnic a možnosti jejich přestavby a dostavby.)	
b) Charakter a způsob obytného zastavění (Charakteristika obytné výstavby na vesnici. Odlišnosti od městského bydlení i při velkovýrobních formách výroby. Charakteristika obydlí družstevníka, zaměstnance ČSSS a individuálního rolníka. Obydlí zemědělských pracovníků bydlících na vesnici.)	
c) Uliční síť vesnice a její obestavění (Klasifikace uliční sítě na vesnici. Hlavní ulice nebo náves a vedlejší uliční síť. Typy ulic, vhodné pro vesnice. Zásady pro výstavbu obytných domů. Ekonomie zastavění.)	
d) Výtvarná hlediska při přestavbě a výstavbě vesnice (Nutnost řešení vesnice jako organické celek. Společenský střed vesnice. Dominantní stavby na vesnici. Společenská úloha návsi. Vztahy zemědělské provozovny k vesnici. Kompoziční zásady pro výstavbu nového obytného zastavění. Silueta vesnice.)	
E. VYBAVENÍ VESNICE	
1. Občanské vybavení	557
(Charakteristika občanského vybavení na vesnici. Základní vybavení vesnice. Vybavení střediskového charakteru. Výčet hlavních občanských vybavení, jež je nutno pro vesnice uvažovat.)	
2. Technická zařízení vesnice	560
Vypracoval: Ing. V. Urbánek (Otázky zásobení vesnice vodou, otázky kanalizace na vesnici, elektrické instalace, telefonní a telegrafní spoje, místní rozhlas. Možnosti využití svítidly na vesnici.)	
3. Zeleň	565
(Zeleň na návsi, osázení ulic, vyhrazená zeleň. Vesnický park kultury a oddechu. Výsadbá ochranných isolaciích pásov.)	
IV. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	
Redakce a vypracování: Ing. arch. E. Škarda	
Spolupráce: Ing. arch. O. Poříska, Ing. J. Lunga	
1. Pojem a funkce územního plánování (jeho vztahy k plánování hospodářskému i k projektování investiční výstavby.)	569
2. Třídění a obsah územních plánů (Soustava územních plánů.)	572

a) Územní plány rajonů	573
(Základní úkoly a předmět řešení.)	
b) Územní plány sídlišť	576
(Základní úkoly a předmět řešení.)	
c) Zastavovací plány	580
(Základní úkoly a předmět řešení.)	
 3. Postup zpracování a schvalování územních plánů	581
(Pracovní stadia územních plánů; metoda zpracování a obsah jednotlivých druhů územních plánů; projednání, schvalování a závaznost územních plánů.)	
 4. Dokumentace územních plánů	585
(Základní výkresy, doplňující přílohy, průvodní zpráva, obsah jednotlivých základních výkresů u směrného, podrobného a zastavovacího plánu; doplňující přílohy a obsah průvodních zpráv u jednotlivých druhů územních plánů.)	
 5. Průzkumové práce v územním plánování	593
(Úměrnost průzkumových prací; soustava základních průzkumů; průzkumy přírodních podmínek; podmínek technicko-hospodářských; obyvatelstva a zdravotních poměrů; průzkumy architektonicko-urbanistické.)	
 6. Mapové podklady	595
(Zhodnocení dnešních map; nová úprava podkladních map pro jednotlivé druhy územních plánů.)	
Přehled použité literatury a pramenů	599
Seznam vyobrazení	603
Seznam tabulek	614

СОДЕРЖАНИЕ

I. ЗАДАЧИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОГО СТРОИТЕЛЬСТВА И РЕКОНСТРУКЦИИ НАСЕЛЕННЫХ МЕСТ

Разработка и редакция: инж.-арх. И. ВОЖЕНИЛЕК.

	стр.
1. Роль расселения в развитии общества	11
2. Обзор развития расселения в Чехословакии и исторического наследия в строительстве городов и сельских населенных мест	13
3. Строительство населенных мест в капиталистическом периоде	16
4. Развитие советского градостроительства	19
5. Принципы социалистического строительства населенных мест	23
6. Современное развитие и перспективы нашего строительства	28

II. ГОРОД

Редакция: инж.-арх. В. МАТОУШЕК.

A. ОРГАНИЗАЦИЯ И КОМПОЗИЦИЯ ГОРОДА

Разработал: инж.-арх. В. МАТОУШЕК,

в сотрудничестве с инж. Б. Блоудеком.

стр.
35

1. Классификация городов	35
a) Города различного характера по их хозяйственным и общественным функциям (Развитие и причины различных хозяйствственно-политических функций городов. Промышленные города, транспортные узлы, административные и культурные центры, курортные города, земледельческие города, города-заповедники.)	
b) Классификация городов в зависимости от численности населения (Ближайшие размеры города на его конфигурацию. Группы городов и методы определения классификации городов. Перечень городов в Чехословакии с численностью населения более 10 000 жителей.)	

- в) Определение расчетной численности населения
(Характеристика исчисления и распределение населения по группам. Различия в структуре групп. Ориентировочное исчисление расчетной численности населения. Уточнение ориентировочного исчисления.)

2. Зонирование территории 59

- а) Распределение основных территорий
(Способы зонирования и определения основных территорий и поверхностей — селитебная территория, производственные территории и устройства, транспортные территории и устройства, территории предназначенные для отдыха населения, пригородная зона.)
- б) Сеть городских улиц
(Системы сетей улиц — радиальная, радиально-кольцевая, прямоугольная, прямоугольная с диагональными улицами и свободная система планировки.)

3. Эстетические приемы строительства городов 69

- а) Центр города и магистрали
(Положение центра в городе, историческое ядро, использование природных условий для развития центра, планировка улиц.)
- б) Силуэт, доминанты и подходы к городу
(Зависимость силуэта на планировке. Решение новых доминант. Распределение строительных зон. Включение пунктов притяжения. Эстетические приемы решения силуэта малых городов.)
- в) Зависимость композиционного решения на природных условиях
(Пересеченный рельеф, использование водных пространств. Включение города в ландшафт, зелень в окрестностях города.)
- г) Увязка планировки с традиционными чертами чехословацких городов
(Индивидуальность городов обусловлена историческим развитием. Исторически сложившийся город в горной местности, город основанный по плану, роль исторического центра.)

Б. СЕЛИТЕБНАЯ ТЕРРИТОРИЯ ГОРОДА 77

Составил: инж.-арх. Вл. Матошек,
в сотрудничестве с инж. Б. Блоудек, инж. И. Лунга, инж. Лада, инж.-арх. И. Весели

1. Размер и строительное зонирование селитебной территории 78

- а) Влияние величины города на зонирование селитебной территории
- б) Строительное зонирование селитебной территории
(Распределение строительных зон с учетом современного состояния, функций, композиции и природных условий города.)
- в) Исчисление территорий селитебной зоны
(Метод определения показателей. Определение главных градостроительных величин. Примеры показателей и способа их применения. Расчетные коэффициенты для применения показателей в других условиях. Обзор показателей в таблицах.)

2. Зонирование селитебной территории на основные организационные элементы:	109
а) жилой район	
б) жилой микрорайон	
в) жилой квартал (Размер, форма территории и их использование. Пути сообщения, тротуары, автостоянки. Культурно-бытовые учреждения и их размещение в жилом квартале. Жилые группы.)	
3. Приемы жилой застройки	121
(Приемы застройки в зависимости от расположения в городе, с точки зрения инсоляции, разрывы между зданиями. Периметральная застройка. Тупиковая или петельная застройка. Смешанная и бесквартальная застройка.)	
4. Методы развития селитебной территории	129
Составил инж.-арх. И. Штван	
а) Окраинное расширение селитебной территории в сочетание со существующей застройкой	
б) Реконструкция, восстановление и новое строительство внутри города (Реконструкция исторических районов, перестройка старых частей города — реконструкция линиями, гнездами, сплошная реконструкция.)	
в) Строительство поселков-спутников (Характеристика посельков-спутников в Чехословакии.)	
5. Строительство селитебной территории с эстетической точки зрения	135
а) Площади (Функции площадей; прямоугольная, осевая трапециевидная, круглая и открытая площадь площадь со сквером; значение зеленых насаждений при оформлении городских пространств.)	
6. Жилой фонд	142
Составил инж.-арх. Я. Лабус	
б) Улицы (Пространственное членение; прямые, кривые и кругообразные улицы.)	
в) Эстетические вопросы планировки жилых комплексов (кварталов) (Сочетание жилого комплекса с окружением, внутреннее пространство жилого комплекса, пространственное сочетание культурно-бытовых учреждений.)	
г) Оформление пространств архитектурой малых форм (Оформление пространств, цвет в городском ландшафте.)	
а) Понятия и классификация жилых зданий	
б) типовые проекты (Типовые сооружения, серии типовых секций и сооружений, стандарт жилого строительства и оборудование квартир, структура квартир по величине, настоящие типы, предназначенные для массового строительства жилых домов.)	

7. Планировка жилой застройки с точки зрения организации строительства . . .	149
Составил доц. инж. Страдал	
(Поточно-скоростное строительство, условия основания и подготовка территории, структура застройки, т. н. технологические степени; материально-производственная база и транспорт, схема организации строительства.)	
8. Ориентировочная стоимость строительства селитебных территорий . . .	157
(Ориентировочная стоимость отдельных составных частей селитебной территории от 2 000 до 50 000 жителей. Обзор показателей в виде таблиц.)	

В. ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ТЕРРИТОРИИ И УЧРЕЖДЕНИЯ

Составил инж.-арх. З. Кубичек

1. Промышленность	161
а) Планировочные соображения, влияющие на размещение промышленных предприятий (Сыревые, водохозяйственные, энергетические соображения, транспортные соотношения, рабочая сила, топографические условия, климатические условия.)	
б) Размещение промышленности на городской территории (Положение промышленных предприятий в городе. Санитарно-гигиенические требования и санитарные разрывы. Использование общих технических устройств.) Транспортные соотношения и рабочие поездки. Принципы включения промышленной застройки в городской ландшафт с эстетической точки зрения.)	
в) Территориальная организация промышленных районов	
г) Планировка промышленных предприятий (Генплан промышленного предприятия — Схема производственного процесса — Транспортная схема — Система застройки предприятия.)	

2. Местное производство	189
-----------------------------------	-----

Составил инж. О. Станек

(Роль местного производства в социалистическом хозяйстве. Определение понятий. Размещение отдельных мастерских на территории города. Численность населения, обслуживаемая одним работником или одной мастерской по отдельным отраслям коммунального хозяйства.)

Г. ТРАНСПОРТНЫЕ ТЕРРИТОРИИ И СООРУЖЕНИЯ

Составил инж.-арх. И. Веселы

в сотрудничестве с инж. М. Лада, инж. М. Павличек
(Отношения транспорта к селитебе. Виды транспорта.)

1. Городской транспорт	195
а) Влияние транспорта на организацию городов (Главные транспортные потоки в городе. Дислокация пунктов тяготения и соединяющих их дорог.)	

- б) Классификация и планировка уличной сети
(Системы уличной сети. Плотность уличных сетей и взаимные расстояния улиц.)
- в) Категоризация улиц
Технические категории типических городских улиц и характеристика улиц специального назначения.)
- г) Увязка уличной сети со сетью государственных дорог
(Классы дорог и их соотношение к застроенной территории.)
- д) Элементы пространственной планировки улиц
(Расчетные скорости движения для улиц проходящих в застроенной территории расстояния видимости. Видимость на пересечениях. Элементы направления. Технические данные различных видов транспортных средств. Элементы уклона. Продольный профиль. Закругление перелома в продольном профиле улицы. Минимальные радиусы оскулационного круга параболы закругления. Величины радиуса закругления с учетом ширины улицы и уклона прилегающих участков.)
- е) Установление транспортных требований (транспортные анализы)
(Способ определения мощности транспортных потоков в городе. Цели и источники городского транспорта. Мощность пассажиропотоков массового транспорта. Частный пассажиротранспорт легковыми автомобилями. Соотношение числа механических транспортных средств к числу населения. Определение развития. Пешеходные потоки.)
- ж) Массовый городской транспорт
(Дальность и продолжение поездок в массовом городском транспорте. Эксплуатационная характеристика сетей общественного городского транспорта.)
- з) Пропускная способность улиц и перекрестков
(Пропускная способность одной полосы движения. Общая пропускная способность проезжей части. Пропускная способность велосипедной дорожки и полосы тротуара.)
- и) Планировка улиц
(Составные части и основные элементы поперечного профиля улиц. Влияние скорости движения на расстояние экипажей и ширину лент движения на проезжей части улицы. Ширина разных видов проезжих частей. Ширина тротуаров. Ширины остальных элементов поперечного профиля улиц. Пространственное решение подземного хозяйства. Минимальная ширина улицы с точки зрения ПО. Ориентировочные ширины улиц.)
- к) Планировка перекрестков
(Виды перекрестков. Планировка перекрестков. Пересечение улиц и железнодорожных линий. Строительная высота путепроводов. Управление движением на перекрестках.)
- л) Вспомогательные транспортные площади и учреждения
(Автостоянки. Площади автостоянок на одну машину. Площади автостоянок в квартале и вблизи общественных зданий. Площади для поворота и для обгона. Станции и остановки массового рельсового транспорта. Обслуживающие устройства. Автомобильные станции.)
- м) Конструкция проезжих частей и тротуаров
(Проезжие части, тротуары.)

2. Дорожный транспорт	242
(Значение автодорожного транспорта)	
а) Транспортные требования предъявляемые к сети дорог; классификация дорог (Пропускная способность сети автомобильных дорог. Классификация автомобильных дорог. Соотношение классов дорог к селитебе. Технические категории автомобильных дорог. Основные требования к проекту автомобильной droги.)	
б) Техническое решение автомобильной дороги (Проектные элементы. Соотношение пространственных элементов трассы и поперечного профиля улицы к ее пропускной способности и проектной скорости. Перекрестки. Пересечения в одном и двух уровнях. Оборудование автодорог. Конструкция проезжей части. Свойства и составные части. Продельное загружение разных видов проезжих частей.)	
в) Планировка автомобильных дорог с эстетической точки зрения и ее включение в ландшафт (Пространственное впечатление производимое автомобильной дорогой в ландшафте. Озеленение автодорог. Соотношение к историческим сооружениям.)	
3. Железнодорожный транспорт и его устройства	251
Составил инж.-арх. З. Кубичек	
а) Значение железнодорожного транспорта	
б) Железнодорожные линии (Главные принципы планировки железнодорожных линий.)	
в) Железнодорожные устройства на территории города (Соотношение железнодорожных устройств к городу; основные требования к железнодорожным устройствам в городе.)	
г) Железнодорожные устройства в населенных местах разной величины (Остановки, разъезды, станции, железнодорожные узлы; трассирование железнодорожных линий в плане и в профиле; размещение железнодорожных станций по их функциям и чистоте эксплуатации; вокзальные площади, сообщение между вокзалом и городом.)	
д) Технические данные (Железнодорожные линии, железнодорожные станции; пассажирские станции; грузовые станции; распорядительные станции; сортировочные станции; парк приемы, сортировочных парк; парк отправления; депо.)	
е) Электрификация железных дорог	
4. Воздушный транспорт и его устройства	264
Составил инж.-арх. З. Кубичек	
а) Значение воздушного транспорта; планировка аэродромов	
б) Виды аэродромов и их соотношение к селитебе (Классификация аэродромов по видам самолетов и по назначению.)	
в) Размещение аэродромов (Территориально-технические условия; эксплуатационно-технические требования; планировочные требования.)	
г) Технические данные (Правила и указания; зона воздушных подходов; взлетно-посадочные полосы и ленты.)	

д) Типы аэродромов	
е) Архитектура аэродромов	
5. Водный транспорт и его устройства	275
Составил инж.-арх. З. Кубичек	
а) Водные пути (Судоходные реки, каналы.)	
б) Речные пристани (Размещение пристаней, пристани и промышленные территории, пристани и остальные виды транспорта.)	
в) Технические данные (Поперечные и продольные профили каналов и пристаней.)	
г) Эстетическое оформление водных путей	

Д. БЛАГОУСТРОЙСТВО ГОРОДА

(Характеристика и классификация.)

1. Культурно-бытовое обслуживание	287
Составил инж.-арх. И. Штван	
а) Организация и членение культурно-бытового обслуживания (Обслуживание квартала и микрорайона — Мера культурно-бытового обслуживания — Городская и внегородская функция — Обзор культурно-бытового обслуживания и технического оборудования квартала, микрорайона, района и населенных мест различной величины [таблицы].) (Характеристика и подразделение культурно-бытовых учреждений. Учреждения обслуживания, допускаемые к устраиванию в габариты домов; комбинированные учреждения. Оборудование домов и улиц. Расчетные данные по культурно-бытовым учреждениям [таблицы].)	
б) Примечания к таблицам расчетных данных по основным видам культурно-бытовых учреждений	
1. Всеобщие примечания	
2. Примечания к отдельным видам культурно-бытовых учреждений: Общественно-административные здания Учебные и воспитательные учреждения Культурно-просветительные учреждения Учреждения здравоохранения Физкультурные и спортивные учреждения Сеть общественного питания, учреждения временного пребывание и путешествия Торговля и складская сеть Коммунальные предприятия	
2. Техническое оборудование	349
Редакция: инж. В. Урбанек (Задачи технического оборудования — территориальные требования — Классификация.)	

- a) Водоснабжение
Составил инж. В. Урбанек
(Основная организация водохозяйства — Терминология — Виды и классификация водопроводных устройств — Водозабор — Водоохранная зона — Очистка воды — Водораспределение и водопотребление — Экономия решения.)
- b) Сооружение канализации
Составил инж. В. Урбанек
(Виды сточных вод — Системы канализационных сетей — Очистка сточных вод — Количество стекающей воды — Водоемы — Экономия решения.)
- v) Теплоснабжение
Составил инж. Л. Подроужек
(Виды устройств для теплоснабжения — Потребление тепла — Источники тепла — Территориальные и материальные требования теплоэлектростанций — Гигиенические требования — Теплосети — Стоимость и очередность строительства.)
- г) Газоснабжение
Составил инж. Др К. Потужак и др.
(Виды газа и перспективное развитие газоснабжения — Газовые заводы — Газогольдеры — Газопроводы — Газапотребление — Экономические данные.)
- д) Электроснабжение и телекоммуникации
Составил инж. Ф. Бойтельшмидт
(Источники электрической энергии — Передача электрической энергии — Трансформаторные подстанции — Уличное освещение — Распределительные сети — Стоимость — Телефон — Радиовещание по проводам.)
- e) Очистка города
Составил инж. В. Урбанек
(Виды и количество отбросов — Способы удаления отбросов — Требования к свалкам.)

2. Зеленые природные элементы 405

- Составил инж.-арх. И. Весельи
(Значение зеленых насаждений — Хранение ландшафтных ценностей — Оформление окружностей искусственных сооружений озеленением — Рекультивация горных областей.)
- a) Общее распределение зеленых насаждений в городе
(Систем городских зеленых насаждений — Дислокация зеленых насаждений в селитебной территории — Факторы, влияющие на распределение зеленых насаждений и их величину — Зеленые насаждения в административных городах и курортах в промышленных районах и селах.)
- б) Зеленые насаждения в границах селитебной территории
(Виды зеленых насаждений в селитебной территории — Зеленые насаждения частного пользования. Общественные зеленые насаждения — Парки — Парки культуры и отдыха — Детские парки — Скверы — Бульвары и зеленые насаждения на улицах.)
- в) Зеленые насаждения на окраинах города и в пригородной зоне
(Зеленые насаждения назначенные для отдыха населения
Кладбища
Наемные садики
Защитные зеленые насаждения
Сельскохозяйственные территории)

4. Metody rozvoje obytného území	129
Vypracoval: Ing. arch. J. Štván	
a) Okrajové rozšíření obytného území v přímé souvislosti s dosavadním zastavěním.	
b) Rekonstrukce, přestavba a nová výstavba uvnitř města (Rekonstrukce reservačních oblastí, přestavba starých částí města — liniová, souvislá, bloková.)	
c) Výstavba satelitních sídlišť (Charakteristické znaky satelitních sídlišť v našich zemích.)	
5. Výtvarná hlediska výstavby obytného území	135
a) Náměstí (Funkce náměstí; pravoúhlá, osová, lichoběžníková, kruhová a otevřená náměstí; sadová náměstí a význam zeleně v městských prostorech.)	
b) Ulice (Prostorové členění; přímé, zakřivené a kruhové ulice.)	
c) Výtvarné otázky řešení obytných souborů (okrsků) (Sepjetí souboru s okolím, interiér souboru, prostorové začlenění občanských zařízení.)	
d) Dotváření prostorů výtvarným detailem (Plastická výzdoba prostorů, barva v obraze města.)	
6. Bytový fond	142
Vypracoval: Ing. arch. L. Lábus	
a) Pojmy a rozdílení obytných budov	
b) Typové podklady (Typové objekty, serie typových sekcí a objektů, standard bytové výstavby a vybavení bytů, složení bytů podle velikosti, současné typy určené pro hromadnou bytovou výstavbu.)	
7. Uspořádání obytného zastavění s hlediskem organizační výstavby	149
Vypracoval: Doc. Ing. O. Strádal	
(Proudová výstavba, podmínky zakládání a úpravy terénu, skladba zastavění, technologické stupně; materiálně výrobní základna a doprava, studie organizační výstavby.)	
8. Orientační náklady na výstavbu obytných území	157
Vypracoval: Ing. J. Lunga	
(Orientační náklady na jednotlivé skladebné prvky obytného území. Tabelární souhrn ukazatelů.)	
C. VÝROBNÍ PLOCHY A ZAŘÍZENÍ	
Vypracoval: Ing. arch. Zd. Kubíček	
1. Průmysl	161
a) Územně technická hlediska, která ovlivňují rozmisťování průmyslové výroby (Surovinové, vodohospodářské, energetické hledisko, dopravní vztahy, pracovní sily, terénní podmínky, klimatické podmínky.)	

- г) Принципы оформления зеленых насаждений
 (Основные требования — Оформление — Исторические сады — Условия влияния произведения садового искусства на зрителя — Принципы планировки.)
- д) Элементы озеленения
 (Газон, цветы, древесные насаждения и их комбинации.)

Е. ПРИГОРОДНАЯ ЗОНА 421

Составил арх. Вл. Палла

(Характеристика пригородной зоны города.)

- а) Различный характер пригородной зоны в Чехословакии и Советском союзе
- б) Главные составные части пригородной зоны
 (Промышленное производство, сельскохозяйственное производство, отдых, лесопарки, водные пространства, дачные поселки, транспорт, сетьба.)
- в) Планировочная подготовка строительства в пригодной зоне

Ж. ПРИРОДНЫЕ УСЛОВИЯ СТРОИТЕЛЬСТВА ГОРОДОВ

Составил инж.-арх. И. Штван
 в сотрудничестве инж. М. Лада

1. Рельеф и вертикальная планировка 431

- а) Сравнение спокойного и пересеченного рельефа
- б) Вертикальная планировка
 (Сохранение первоначальных природных условий — Почвенный покров — Направление господствующих скатов — Вертикальная планировка транспортной сети города — Вертикальная планировка селитебных территорий и кварталов — Экономичность земляных работ — Приемы проектирования схем вертикальной планировки.)

2. Геологические и гидрологические условия 444

- а) Технические условия основания
- б) Грунтовые и поверхностные воды
- в) Улучшение условий основания
- г) Оползни

д) Строительство на территориях с подземными выработками

3. Свойства почв со сельскохозяйственной точки зрения 453

4. Климатические условия 455

- а) Осадки
- б) Температура
- в) Ветры
- г) Инсоляция и ориентация зданий
 (Ориентация жилых помещений — Разрывы между зданиями — Продолжительность инсоляции — Интенсивность инсоляции — Определение правильной продолжительности инсоляции и разрывов между зданиями — Ориентация наклонных территорий — Характеристика ориентации к отдельным странам света.)

5. Гигиенические условия	468
(Задымление городов — Средства борьбы против загрязнения воздуха — Чистота вод.)	
 3. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЧЕХОСЛОВАЦКИХ ГОРОДОВ И ПОСЕЛКОВ	473
Составил инж.-арх. И. Штван	
1. Предпосылки строительства в градостроительстве	473
(Требования, предъявляемые к градостроительству в социалистическом государстве — Потребность новых законных мероприятий — Разработка проектов планировки и застройки в будущем.)	
2. Строительство городов и поселков	476
a) Размещение капиталовложений и комплексность строительства	
б) Селитебные условия	
в) Новые поселки	
г) Реконструкция городов	
д) Планировочные условия индустриализации строительства	
е) Техническое оборудование городов	
(Перспективы решения уличной сети — железнодорожная сеть — Планировка аэродромов — Водохозяйственные проблемы будущего строительства — Борьба против загрязнения воздуха — Будущность теплофикации.)	
ж) Культурно-бытовое обслуживание города	
(Перспективы решения административных учреждений — Школьное дело — Культурные учреждения — Физкультурные учреждения и учреждения для отдыха населения — Здравоохранение — Курортные города — Сеть общественного питания и торговая сеть — Строительство коммунальных предприятий.)	
з) Жилой фонд	
3. Строительство промышленности в связи с развитием города	493
(Размещение промышленных предприятий — Решение состава предприятий — Оздоровление городов.)	

III. СЕЛО

Редакция и составление: инж.-арх. А. Виклицкий

A. ВОПРОСЫ ОРГАНИЗАЦИИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО РАССЕЛЕНИЯ

1. Перспективы и направления строительства сельских населенных мест	497
(Состояние деревни, унаследованное от капиталистического общества. Высшие формы сельскохозяйственного производства является предпосылкой для постепенной реконструкции села в самом широком масштабе — Необходимость осуществлять новое строительство так, чтобы удовлетворило не только мгновенные потребности но и в будущем предусмотренное развитие сельскохозяйственного производства и строительства.)	
2. Реконструкция села	499
а) с производственной точки зрения	
(Перспективные возможности развития массово-производственных форм в че-	

хословацкой деревни — Предусмотренные перспективные величины массово-производственных предприятий колхозов и совхозов в соотношении к существующим земельным фондам отдельных сел — Возникновение и развитие массово-производительных форм сельско-хозяйственного производства в колхозах и совхозах.)

б) с точки зрения расселения

(Экономические и организационные возможности строительства культурно-бытовых учреждений в сельских населенных местах так, чтобы достичь городского уровня — Последствия, вытекающие из разности расселения в сельских местностях и в городах — Сосредоточение высших культурно-бытовых учреждений в центральные села.)

в) Согласие производственной и селитебной точки зрения в планировке сельско-хозяйственного строительства

(Строительство селитебных территорий и культурно-бытовых учреждений необходимо осуществлять так, чтобы его размещение и планировка отвечали перспективно намечаемому развитию производительных сил; в то же время необходимо учесть эффективность размещения и экономию строительства и эксплуатации капиталовложений.)

Б. ПОДГОТОВКА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

1. Хозяйственно-территориальная и территориально-планировочная подготовка строительства . . . . .

505

(Планировочная подготовка строительства в деревне в настоящее время является неоднородной и не вполне удовлетворительной — Начала, на основании которых должна производится эта подготовка так, чтобы хозяйственно-производственное планирование и подготовка капитального строительства были в согласии — Необходимость органического развития всей планируемой территории как одного целого с учетом всех планировочных точек зрения.)

2. Основные исчисления для строительства села 513

а) Определение численности населения села

(Определение будущей численности населения села на основании намечаемой численности рабочих мест — Пример исчисления.)

б) Определение потребности площади для строительства и численности новых квартир

(Плотность населения на 1 га застроенной территории — Определение необходимой площади для нового строительства — Определение количества требуемых новых квартир — Определение территориальных требований для строительства сельско-хозяйственных предприятий.)

В. ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ТЕРРИТОРИИ СЕЛА 517

1. Планировочные условия и ситуационные соотношения при строительстве хозяйственных центров сел

а) Всеобщие начала организации и строительства хозцентров

(Принципы строительства хозяйственных центров колхозов и совхозов — Вопрос специализации сооружений и их размещение в отношении к селитебной территории.)

б) Требования, учитывающиеся при выборе территории для хозяйственных центров

(Размещение в отношении к земледельческой почве, проселочным дорогам

- и путям сообщения — Соотношение к селитебной территории — Климатические условия стройплощадки — Рельеф и грунтовые условия — Архитектурная точка зрения при выборе строительной площадки.)
- в) Изоляционные расстояния при строительстве хозяйственных центров
(Обзор установленных изоляционных расстояний от хозцентра до селения — Установленные изоляционные разрывы для отдельных производственных сооружений и отдельных построек для содержания животных — Предельная численность животных в одной ферме — Изоляционные разрывы с учетом противопожарной охраны.)

2. Планировочное решение хозяйственного центра села 526

а) Зонирование хозяйственного центра

(Перечисление комплексов сооружений, составляющих хозяйственный центр — Хозяйственный двор — Коровники и вспомогательные постройки — Комплексность и очередность строительства — Централизованная и павильоновая планировка — Центральная кормоприготовительная, подготовка кормов у отдельных построек для содержания животных — Склады кормов — Навозохранилище и жижкесборник — Коровники — Телятники — Конюшни для молодняка — Свинарники — Птичники — Овчарни — Склады.)

3. Машинно-тракторные станции 538

а) Величины и размещение МТС

(Оптимальная величина МТС — Принципы размещения МТС — Центра машинно-тракторных бригад, их величины и размещение.)

б) Строительный комплекс МТС и центров тракторных бригад

(Главные комплексы сооружений МТС — Главные эксплуатационные соотношения отдельных сооружений МТС — Вспомогательные постройки и сооружения — Планировка тракторных бригад.)

Г. СЕЛИТЕБНАЯ ТЕРРИТОРИЯ СЕЛА

1. Территориальные условия развития села 541

а) Всеобщие начала развития села

(Главные принципы развития села — Реконструкция села — Сосредоточение селитбы — Влияние развития массового производства на состав деревни.)

б) Точки зрения при выборе территории для жилищного строительства

(Соотношение строительной площадки к путям сообщения — Климатические условия стройплощадки — Рельеф — Гидрогеологические условия — Величина и форма участка.)

2. Организация и композиция селитебной территории 543

а) Традиционные типы чехословацких сел

(Историческое развитие планировки чехословацких сел — Характеристика главных типов и возможности их реконструкции и достройки.)

б) Характер и приемы жилой застройки

(Характеристика жилой застройки в селе — Отличия от городского жилья даже при формах массового строительства — Характеристика жилья колхозника, совхозника и индивидуального землемельца — Жилье земельческих работников живущих в деревне.)

- в) Уличная сеть жилья и ее застройка
 (Классификация уличной сети села — Главная улица или площадь и сеть второстепенных улиц — Виды деревенских улиц — Принципы строительства жилых домов — Экономия застройки.)
- г) Эстетические точки зрения при реконструкции и строительстве села
 (Необходимость решить село как одно органическое целое — Доминанты села — Общественная роль площади — Отношение хозяйственного центра к селению — Композиционные принципы строительства новой жилой застройки — Силует села.)

Д. БЛАГОУСТРОЙСТВО СЕЛА

1. Культурно-бытовые учреждения	557
(Характеристика культурно-бытовых учреждений в селе — Основное благоустройство села — Благоустройство центрального характера — Перечисление главных культурно-бытовых учреждений, которых необходимо учитывать в планировке села.)	
2. Техническое оборудование села	560
Составил инж. В. Урбанек (Вопросы водоснабжения села, вопросы канализации, электрические устройства, телефон, телеграф, радиовещание по проводам — Можности пользоваться газом в деревни.)	
3. Зеленые насаждения	565
(Зеленые насаждения на площади, озеленение улиц, насаждения ограниченного пользования — Сельский парк культуры и отдыха — Высаживание защитных полос.)	

IV. ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВО

Редактор-составитель: инж.-арх. Е. Шкарда
 Сотрудники: инж.-арх. О. Поржиска, инж. Я. Лунга

1. Понятие и функции градостроительства (его соотношения к хозяйственному планированию и проектированию капитального строительства)	569
2. Классификация и содержание проектов планировки и застройки (Система проектов планировки и застройки)	572
а) Проекты районной планировки основные задачи и предмет решений	
б) Проекты планировки и застройка населенных мест Генеральные проекты планировки (основные задачи и предмет решения) Проект детальной планировки (основные задачи и предмет решения)	
в) Проект застройки (основные задачи и предмет решения)	
3. Прием разработки и утверждения проектов планировки и застройки Рабочие стадии проектов планировки и застройки (стадия подготовительных работ; разработка техно-экономических начал; про-	581

грамма строительств для проекта детальной планировки; стадия разработки проекта планировки и застройки.)	
4. Документация проектов планировки и застройки	585
(Основные чертежи, дополнительные приложения, пояснительная записка, содержание отдельных основных чертежей генплана, проекта детальной планировки и проекта застройки; дополнительные приложения и содержание пояснительных записок для отдельных видов проектов планировки и застройки.)	
5. Обследования при разработке проектов планировки и застройки	593
(Пропорциональность работ по обследованию; система основных обследований; обследования естественных условий, техникоэкономических условий, населения и санитарных условий, архитектурно-градостроительные обследования.)	
6. Картографические документы	595
(Критический анализ сегодняшних карт; новое оформление картографических материалов для отдельных видов проектов планировки и застройки.)	
Обзор литературы и источников	599
Перечень иллюстраций	603
Перечень таблиц	613

TABLE OF CONTENTS

I. AIMS OF SOCIALIST CONSTRUCTION AND RECONSTRUCTION OF URBAN SETTLEMENTS

Author and editor: J. Voženílek, architect

1. Role of settlement in the evolution of society	11
2. Outline in the settlement evolution in Czechoslovakia	13
3. Construction of settlements during the capitalist period	16
4. Evolution of Soviet town and country planning	19
5. Principles of socialist town and country planning	23
6. Our Building: its evolution and perspectives	28

II. THE TOWN

Editor: V. Matoušek, architect

A. ORGANISATION AND COMPOSITION OF THE TOWN

Author: V. Matoušek, in collaboration with B. Bloudek, engineer

1. Town classification	35
a) Towns with different characteristics according to their economic and social functions (Evolution and causes of different economic and political functions of towns. Industrial towns, transport centers, administrative and cultural centers, spas, agricultural towns, reserved historical towns.)	
b) Town classification according to size (Influence of town size on their configuration. Size groups and town classification methods. List of Czechoslovak towns having more than 10 000 inhabitants.)	
c. Determination of number of inhabitants (Characteristics of the numerical treatment and distribution of population in groups. Differences in the mutual structure of groups. Approximate estimation of the future population. Checking the approximate estimate.)	

2. Town zoning	59
a) Distribution of zones and surfaces (Modes of zoning and definition of basic zones and surfaces—residential zone, zones of production, transport zones, recreation surfaces, suburban zone.)	
b) Street patterns (Systems of street patterns—radial, ring-and-radial system, chequer board, chequer board with diagonals, polycentrical system.)	
3. Aesthetic problems in town and country planning	69
a) Town center and main streets (Location of center in town, historical kern, utilisation of natural conditions for development of center, street systems.)	
b) Silhouette, dominant buildings and access to town. (Interrelation between silhouette and plan. New dominant buildings. Distribution of height zones. Integration of points attracting traffic. Aesthetic points of view for the solution of silhouette problems in small towns.)	
c) Interrelation between composition and site (Undulating land, utilization of water surfaces, integration of town into landscape, green territories in town environs.)	
d) Transition from traditional to new towns (Individuality of towns given by historical evolution. Historical towns in hilly site, grown slowly of themselves, planned towns, role of historical center.)	
B. RESIDENTIAL ZONE	77
Author: V. Matoušek, architect	
in collaboration with: B. Bloudek, engineer, J. Lunga and I. Veselý, architects	
1. Size and height zoning of residential zone	78
a) Influence of town size on zoning of residential zone	
b) Height zoning of residential zone (Distribution of height zones taking into account the existing situation, functions, composition and site.)	
c) Numerical determination of residential zone (Method of determination of indices. Definitions of principal townplanning values. Example showing modes of utilization of indices. Numerical coefficients for different town planning conditions. Synoptic tables of indices.)	
2. Zoning of residential areas	109
a) Community group	
b) Neighbourhood group	
c) Residential unit (Size, form and surface utilization. Streets, footpaths, parking surfaces. Public services and their location in residential units. Residential groups.)	
3. Patterns of development of residential areas	121
(Patterns of development according to location in town, insolation, distances between buildings. Uninterrupted perimetral pattern. Pattern in groups or in meanders. Mixed and free pattern.)	

4. Modes of extension of residential areas	129
Author: J. Štván, architect	
a) Marginal extension of residential areas in connection with present residential areas	
b) Reconstruction, development and new buildings within towns. (Reconstruction of historical parts, rebuilding of old quarters—lineal, continuous, rebuilding by blocks.)	
c) Building of new satellites (Characteristics of satellites in Czechoslovakia.)	
5. Aesthetic problems in residential areas	135
a) Places (Functions of place; rectangular, axial, trapezoidal, circular and open places; squares and importance of green spaces in towns.)	
b) Streets (Spatial zoning; straight, curved and circular streets.)	
c) Aesthetic problems of residential units (Adaptation of residential unit to its environs, interior of residential units, spatial integration of public services.)	
d) Completion of spaces by plastic details (Plastic ornamentation of spaces, role of colour in town landscape.)	
6. Residential buildings	142
Author: L. Lábus, engineer	
a) Nomenclature and classification of residential buildings	
b) Type-plans (Type-buildings, series of type-sections and buildings, standard of residential building and equipment of dwellings, dwelling structure according to size, present type-plans for mass production of residential buildings.)	
7. Arrangement of residential development from the point of view of building organization	149
Author: O. Strádal, D. Sc.	
(Rhythmic building, foundation conditions and preparation of site, composition of building, technological steps; material and production base and transport, studies of building organisation.)	
8. Approximate building costs for residential areas as a whole	157
(Approximate costs of different elements of residential areas planned for 2000—50 000 inhabitants. Tabulation of indices.)	

C. PRODUCTION AREAS AND INSTALLATIONS

Author: Z. Kubíček, architect	
1. Industry	161
a) Technical and planning factors, affecting location of industry (Accessibility of raw materials, service needs for water and energy, transport facilities, labour, site, climate.)	

- b) Location of industry in towns
(Situation of industrial zones in towns. Sanitary requirements and protective zones. Utilization of common technical utilities. Transport facilities and transport of labour. Principles of integration of industry into the town landscape from the aesthetic point of view.)
- c) Planning of industrial districts
- d) Planning of factories
(General layout of factories. Flow-diagram of proceed. Flow-diagram of transport. System of implantation of factory buildings.)

2. Local production

189

Author: O. Staněk, eng.

(Role of local production in socialist economy. Definitions. Location of enterprises in towns. Number of inhabitants served by one worker or one enterprise in different branches of local industry.)

D. TRANSPORT FACILITIES

Author: I. Veselý, architect

in collaboration with: M. Lada, engineer

(Transport in relation to settlement. Types of transport.)

1. Transport in towns

195

- a) Influence of transport on town organization
(Main flows of traffic in the town, situation of link roads connecting traffic attracting points in the town.)
- b) Classification and planning of street layout
(Plotting of streets. Density of street networks and manual street distances.)
- c) Categorisation of streets
(Technical categorisation of typical town streets and characteristics of special purpose streets.)
- d) Adjunction of street networks on main-road networks
(Problems of connecting new developments with main-road networks. Road classes and their relation to built-up areas.)
- e) Elements of road alignment
(Design speeds for streets in built-up areas. Sight distances. Sight-lines on junctions. Direction elements. Technical data on normal vehicles. Elements of gradient. Longitudinal gradient of streets. Deviation curvature of longitudinal profile. Minimum osculatory circle radii of curvature paraboles. Values of curvature radii in relation to street width and gradient of adjacent sections.)
- f) Determination of transport requirements (transport analysis)
(Method of determination of traffic flow intensity in towns. Aim and sources of town traffic. Intensity of public passenger traffic. Passenger traffic in private cars. Relation of the number of motor-vehicles to the number of inhabitants and perspective estimations. Pedestrian traffic.)
- g) Public traffic in towns
(Time and distance factors in public town traffic. Operational characteristics of public town transport.)
- h) Capacity of streets and junctions
(Capacity of one traffic-lane. Total capacity of carriage-way. Capacity of cyclist track and footways.)

- b) Umístění průmyslu na území města
(Poloha průmyslových ploch na území města. Zdravotní požadavky a ochranná pásmá. Využití společných technických zařízení. Dopravní vztahy a dojíždka do zaměstnání. Zásady začlenění průmyslového zastavení do města s hlediska výtvarného.)
- c) Územní organizace průmyslových obvodů
- d) Územní organizace průmyslových závodů
(Generální plán průmyslových závodů. Provozní schema závodu. Dopravní schema. Systém zastavění závodu.)

2. Místní výroba 189

Vypracoval: Ing. dr. O. Staněk

(Úloha místní výroby v socialistickém hospodářství. Vymezení pojmu. Umístění provozoven na území města. Počet obyvatel, jemuž slouží jeden pracovník nebo jedna provozovna podle jednotlivých výroben místního průmyslu.)

D. DOPRAVNÍ PLOCHY A ZAŘÍZENÍ

Vypracoval: Ing. arch. I. Veselý

Spolupráce: Ing. M. Lada, Ing. M. Pavliček

(Vztahy dopravy k osídlení. Druh dopravy.)

1. Doprava ve městě 195

- a) Vliv dopravy na organizaci měst
(Hlavní dopravní proudy ve městě, poloha spojnic základních dopravně aktivních bodů na území města.)
- b) Rozšíření a uspořádání uliční sítě
(Soustavy uličních sítí. Hustota uličních sítí a vzájemné odstupy ulic.)
- c) Kategorizace ulic
(Technické kategorie typických městských ulic a charakteristika ulic zvláštního účelu.)
- d) Navázání uliční sítě na síť státních silnic
(Zásady připojení nových sídlišť na státní silniční síť. Silniční třídy a jejich vztah k zastavěnému území.)
- e) Prvky prostorového vedení ulic
(Návrhové rychlosti pro ulice v zastavěném území a rozhledové délky. Rozhled na křižovatkách. Směrové prvky. Prvky podélného profilu. Podélý sklon ulice. Zaoblení lomu v podélném profilu ulice. Minimální poloměry oskulační kružnice zaoblovací parabol. Hodnoty poloměru zaoblení vzhledem k šířce ulice a k odklonu přilehlých úseků.)
- f) Stanovení dopravních nároků (dopravní rozbor)
- (Způsob stanovení intenzity dopravních proudů ve městě. Cíle a zdroje městské dopravy. Intensita proudů hromadné osobní dopravy. Poměr počtu motorových vozidel k počtu obyvatelstva a odhad vývoje.)
- g) Veřejná hromadná městská doprava
(Časové a vzdálenostní veličiny městské veřejné dopravy. Provozní charakteristika sítí veřejné městské dopravy.)
- h) Průjezdnost ulic a křižovatek
(Průjezdnost jednoho dopravního pruhu. Celková průjezdnost vozovky. Průjezdnost cyklistického pásu a průchodnost chodníkového pruhu.)

i) Street design

(Component parts and basic elements of cross-sectional street arrangement. Influence of speed on traffic-lane width and spacing of vehicles. Width of different types of carriage-ways. Width of footways. Width of other cross-sectional elements. Spatial arrangement of subterranean pipe and cable networks. Minimum width of streets with respect to Civil Defence. Approximate width of streets.)

j) Junction design

(Types of junctions. Junction design. Junctions of streets and crossings of road and railway tracks. Headway of bridges. Traffic control on junctions.)

k) Auxiliary transport surfaces and facilities

(Parking places. Required parking surfaces for one vehicle. Size of parking places in residential units and near public buildings. Turning and clearing surfaces. Stations and stops of mass road traffic. Service installation for transport. Bus terminals.)

l) Carriageway and sidewalk structure

(Carriageways, sidewalks.)

2. Road transport

(Importance of road traffic.)

242

a) Transport requirements and road network design

(Road network capacity. Road classification. Relation of road classes to settlement. Technical categories of roads. Basic requirements for road design.)

b) Technical design of roads

(Design elements. Relation of spatial elements of alignment and cross profile of roads to capacity and design speed. Junctions. Level crossings and overflies. Road furniture. Structure, properties and components of carriageways. Permissible load of different types of carriageways.)

c) Road design from the aesthetical viewpoint. Incorporation of roads into the landscape.
(Spatial effect of roads in the landscape. Planting of road surroundings. Aspect of road furniture. Relation to historical monuments.)

3. Railway transport and railway installations

251

Author: Z. Kubíček

a) Importance of railway transport

b) Railway lines

(Principles of railway line design.)

d) Railway installations in settlements of various size

(Stops, loading platforms, stations, railway junctions; alignment and profile of railway lines; location of stations in relation to purpose and cleanliness of traffic; space before stations, linkage of station and town.)

e) Technical data

(Railway tracks; stations; passenger stations; goods stations; switch yards; marshalling yards, reception siding, sorting siding, marshalling siding, departure siding, motive-power depot.)

f) Railway electrification

4. Air transport and air services

264

Author: Z. Kubíček, architect

a) Importance of air transport; airport planning

b) Types of aerodromes and their relation to residential areas.

(Aerodrome classification according to aircraft types and purpose.)

645

- c) Siting of aerodromes
(Planning conditions; traffic requirements, design requirements.)
- d) Technical data
(Ordinances and regulations; flightways; runways and strips.)
- e) Types of aerodromes
- f) Architectural requirements of aerodromes

5. Inland waterways

Author: Z. Kubíček, architect

- a) Waterways
(Navigable rivers, water canals.)
- b) River ports
(Siting of ports, relation of ports and industrial areas, ports and coordination of transport.)
- c) Technical data
(Cross-sectional and longitudinal profile of canals and ports.)
- d) Architectural treatment of waterways

275

E. EQUIPMENT OF TOWNS

(Characteristics and classification of public services.)

1. Community services

287

Author: J. Štván, architect

- a) Organisation and classification of community services
(Equipment of residential unit and neighbourhood unit — Degree of community equipment — Local and higher function — Outline of public services in settlements of various size, in residential units, residential neighbourhoods and community groups [tables.])
Characteristics and classification of public services — Joint-up and in-built services — House equipment and street furniture. Numerical values for community services (tables).
- b) Notes to tables of numerical values concerning planning of community services

1. General notes

2. Notes concerning different types of community services:

- Public administration
- School and education services
- Cultural services
- Health and social services
- Sport and gymnastics
- Communal feeding and travel services
- Shopping and warehouses
- Communal services and local industry.

2. Public utilities

349

Editor: V. Urbánek, engineer

(Role of public utilities — Space requirements — Classification.)

a) Water supply

Author: V. Urbánek, engineer

(Basic organisation of water economy — Terminology — Types and classification of

water installations — Water catchment — Protective zones — Water treatment — Water distribution and requirements — Economy of water distribution.)

b) Sewerage

Author: V. Urbánek, engineer

(Types of sewage — Types of sewerage systems — Classification of sewage — Quantities of runoff — Water recipients — Economy of design.)

c) Heat supply

Author: L. Podroužek, engineer

(Types of heat supply systems — Heat needs — Heat sources — Space and material requirements of heating plants — Hygienical requirements — Heat supply networks — Costs and sequence of development.)

d) Gas supply

Author: K. Potužák, engineer and others

(Types of gas and estimates of future gas supply — Gas producer plants — Gas holders — Gas conduits — Gas needs — Economical data.)

e) Electricity supply and telecommunications

Author: F. Beutelschmidt, engineer

(Sources of electric power — Transmission of electric power — Electric substations — Public lighting — Distribution networks — Costs — Wire broadcasting.)

f) Refuse collection and disposal

Author: V. Urbánek, engineer

(Types and quantities of refuse — Methods of refuse disposal — Tips.)

2. Greenery and natural elements

405

Author: I. Veselý, architect

(Importance of greenery — Planned landscape preservation — Management of engineering works and surroundings by planting. Recultivation of mining territories.)

a) Distribution of green spaces in town areas.

(System of green spaces — Distribution of green spaces in residential areas. Factors affecting distribution and size of green spaces. — Greenery in administrative towns and spas, in industrial regions and in rural communities.)

b) Greenery in residential areas

(Types of green spaces — Private green spaces — Public green spaces — Parks — Cultural recreation parks — Children parks — Squares — Boulevards and street planting.)

c) Green spaces on town outskirts and in suburban regions

(Recreational areas — Cemeteries — Allotment gardens — Protective green spaces — Rural territories.)

d) Principles of design and arrangement of planting

(Basic requirements — Design — Historical parks — Aesthetic requirements for parks — Principles of green space planning.)

e) Garden elements

(Lawn, flowers, trees and their combinations.)

F. SUBURBAN ZONE

421

Author: V. Palla, architect

(Suburban zone characteristics.)

a) Different characters of suburban zones in Czechoslovakia and the USSR

647

- b) Main components of suburban zones
(Industry, agriculture, recreation, recreational woods, water areas, camp sites, transport, settlement.)
- c) Planning preparation for building in suburban zones

G. THE PHYSICAL SETTING

Author: J. Štván, architect

in collaboration with: M. Lada, engineer

1. Topography and earthworks	431
a) Confrontation of level and hilly lands	
b) Earthworks (Preservation of previous physical settings — Humus economy — Declivity — Height planning of transport networks in towns — Height planning of residential areas — Amenagement in residential units — Economy of earthworks — Height planning methods.)	
2. Geological and hydrological conditions	444
a) Technical conditions for foundations	
b) Groundwater and surface-water	
c) Amelioration of foundation conditions	
d) Sliding lands	
e) Building in areas with underground mining	
f) Seismic phenomena	
3. Land properties from the agricultural point of view	453
4. Climatic conditions	455
a) Precipitation	
b) Temperature	
c) Wind	
d) Insolation and building orientation (Orientation of residential rooms — Breaks between buildings — Length and intensity of insolation — Determination of optimal insolation and distances between buildings — Orientation of slopy lands — Characteristics of orientation to the four cardinal points.)	
5. Hygienic conditions	468
(Athmospheric pollution — Smoke abatement — Water clarification.)	

H. PERSPECTIVES EVÖLUTION OF CZECHOSLOVAK TOWNS AND COMMUNITIES

Author: J. Štván, architect

1. Planning basis of building	473
(What is required from town and country planning in a socialist state — Need for new legislative measures — Future elaboration of planning schemes.)	

2. Town and community construction 476
- a) Location of capital investments
  - b) Settlement conditions
  - c) New cities
  - d) Town reconstruction
  - e) Planning conditions for building industrialization
  - f) Public utilities
(Perspective design of road networks — Railway systems — Aerodrome design — Water supply problems of future development — Atmospheric pollution — Future of district heating.)
  - g) Community services
(Perspective development of administrative services — Education — Cultural services — Gymnastics and recreation — Health services — Spas — Communal feeding and shops — Organization of communal services.)
  - h) Habitation
3. Industrial development in connection with town extension 493
(Location of industry — Linkage of factories — Town sanitation.)

III. THE VILLAGE

Author and editor: A. Viklický, architect

A. ORGANIZATION OF RURAL SETTLEMENT

1. Perspective development and aims of reconstruction of rural communities 497
(Situation of rural communities inherited from capitalist society. Higher forms of rural production as basis for further gradual reconstruction of rural settlements. Planning must answer not only momentary requirements but also perspective needs of developed agricultural production and building.)
2. Reconstruction of rural settlements 499
- a) from the production point of view
(Perspective development possibilities of mass production forms in our rural communities. Size estimation of rural cooperatives and state farms in relation to present cadastral village territories. Apparatus and development of mass production methods by Unified agricultural cooperatives and state farms.)
  - b) from the settlement point of view
(Economic and organizational possibilities of improving community services in the village to attain the town niveau. Consequences resulting from differences in town and rural settlements. Concentration of higher types of services in villages-centers.)
  - c) Harmony of production and settlement viewpoints in planning rural development
(The construction of residential development, as well as public utilities, must be carried out in such a way, that its distribution and design corresponds to the perspectively assumed development of production powers, and that at the same time is respected the effectiveness of distribution and building economy and operation of capital investments in the process of construction.)

B. PREPARATION OF BUILDING IN RURAL COMMUNITIES

1. Economic and planning preparation of building 505
(Present-day preparation lacks unity and exhibits faults. Principles according to which this preparation ought to be carried out for the purpose of bringing into harmony economic production planning and the preparation of capital investments. Necessity of organic development of planned territory as a single unit, respecting all planning viewpoints.)

2. Basic numeral values 513

- a) Estimation of future population
(Estimation of total village population based on estimates of the number of labour occasions. Example of estimation.)
- b) Estimation of surface requirements for new buildings and the number of new dwellings
(Population density per hectare [2,5 acres] of built-up area. Estimation of required surface for new building development. Determination of demand for new dwellings. Estimation of surface requirement for building new agricultural production units.)

C. PRODUCTION AREAS IN THE VILLAGE 517

- a) General principles of organization and building of new agricultural production units.
(Principles for building new agricultural production units in Unified agricultural cooperatives and on state farms. Specialisation problems of agricultural production units and their localisation in relation to residential areas.)
- b) Site selection requirements for agricultural production units
(Siting in relation to agricultural land, fieldpaths and transport. Relation to residential area. Climatic conditions of sites. Hydrological conditions. Topography. Architectural viewpoint for site selection.)
- c) Isolation distances from agricultural production units
(Outline of prescribed isolation distances between agricultural production units and residential areas. Prescribed isolation distances between individual production units and stables. Maximum admissible number of animals on one farm. Isolation distance from the fire fighting point of view.)

2. Planning of agricultural production units 526

- a) Zoning of agricultural production units
(Enumeration of building groups forming the production unit. Courts, stables with annexes, storage building, and special buildings.)
- b) Main principles of planning rural production units
(Principles of general planning of rural production units. Location and relation between building groups.)
- c) Basic planning requirements for the design of different building groups of agricultural production units.
(Court. Stables with annexes. Complexity and sequence of building. Centralized design and pavilions system. Central forage preparation, preparation in the vicinity of every stable. Forage storage. Dung-pits. Milch-cow stables. Calf stables. Stables for young cattle. Pig sties. Poultry-farms. Storage buildings.)

3. Machine and tractor stations (MTS) 538

- a) Size and location of machine and tractor stations
(Optimum size of MTS. Principles of distribution of MTS. Centers of machine and tractor brigades, their size and location.)

- b) Building groups of machine and tractor stations and centers of tractor brigades
(Main groups of MTS buildings. Main operational relations between MTS buildings.
Ancillary buildings and installations. Design of tractor brigades.)

D. RESIDENTIAL AREA OF THE VILLAGE

1. Planning conditions of village development 541
- a) General principles of village development
(Main principles of village development. Village reconstruction. Concentration of settlement. Development of mass production forms—its influence on village structure.)
- b) Viewpoints for siting residential development
(Relation of site to transport. Climatic conditions of site. Topography. Hydrological conditions. Size and form of site.)
2. Organisation and composition of residential area 543
- a) Traditional types of Czechoslovak rural communities
(Historical development of village plans in Czechoslovakia. Characteristics of main types. Possibilities of their reconstruction and completion.)
- b) Character and types of residential development
(Characteristics of residential building in the countryside. Differences from town housing even for mass production. Housing characteristics of members of Unfied agricultural cooperatives, employees of state farms and individual rural workers,. Housing of rural workers living in a village.)
- c) Village street system and adjacent buildings
(Classification of village street systems. Main street or village place and secondary street system. Types of village streets. Principles of dwelling house building. Economy of building.)
- d) Aesthetic viewpoints in reconstruction and building of the village,
(Necessity of planning the village as an organic unit. Social center of the village. Dominant buildings in the village. Social role of village places. Relation of rural production units to the village. Principles of composition for new residential development. Village skyline.)

E. VILLAGE PUBLIC SERVICES

1. Community services 557
(Characteristics of community services in the village. Basic services in the village. Services of central character. Enumeration of main community services appropriated for the village.)
2. Village public utilities 560
Author: V. Urbánek, engineer
(Water supply problems, village sewerage, electrical installations, telephone, telegraph, wire broadcasting. Gas supply possibilities in the village.)
3. Greenery 565
(Planting on the village place, street planting, special green spaces Village recreational parks. Protective green belts.)

IV. TOWN AND COUNTRY PLANNING

Author and editor: E. Škarda, architect

in collaboration with: O. Poříška, architect and J. Lunga, engineer

1. Notion and function of town and country planning (relation to economic planning and capital investment projects)	569
2. Classification and scope of town and country planning schemes (System of town and country planning schemes.) Elaboration methods and scope different types of plans.	572
a) Regional plans (Basic aims and scope of plan.)	573
b) Town and country planning plans (Basic aims and scope of plan.)	576
c) Layout plan (Basic aims and scope of plan and planning scheme.)	
3. Elaboration and approval of town and country planning plans Work stages of planning schemes (Preliminary stage; technical and economic programmation; building program for detail plan; stage of elaboration of planning scheme.) Discussion, approval and validity of town and country planning plans	581
4. Planning documentations (Basic plats, complementary annexes; report, scope of plats by master plan, detail plan and layout plan; annexes and scope of reports for different types of plans.)	585
5. Planning surveys (Proportionality of surveys; system of basic surveys: physical setting; economic, technical, demographic, architectural, and planning conditions.)	593
6. Planning maps (Critical analysis of present-day maps; new arrangement of planning maps for different types of planning schemes.)	595
Selected bibliography	599
List of illustrations	603
List of tables	613

TABLE DE MATIÈRES

I. TÂCHES DE LA CONSTRUCTION ET DE LA RECONSTRUCTION DES AGGLOMÉRATIONS URBAINES EN SOCIÉTÉ SOCIALISTE

Rédaction et élaboration: J. Voženílek, ingénieur-architecte

1. Rôle du peuplement dans l'évolution de la société	11
2. Aperçu de l'évolution du peuplement en Tchécoslovaquie et du patrimoine historique dans la construction des villes et des villages	13
3. Construction des agglomérations urbaines à l'époque capitaliste	16
4. Evolution de l'urbanisme en URSS	19
5. Principes d'urbanisme socialiste	23
6. Evolution antérieure et future du Bâtiment en Tchécoslovaquie	28

II. LA VILLE

Rédaction: V. Matoušek, ingénieur-architecte

A. ORGANISATION ET COMPOSITION DE LA VILLE

Auteur: V. Matoušek, ingénieur-architecte
en collaboration avec: B. Bloudek, ingénieur

1. Classification des villes	35
a) Villes de caractères différents suivant leurs fonctions économiques et sociales (Evolution et causes des différentes fonctions économiques et politiques des villes. Villes industrielles, nœuds, de trafic, centres administratifs et culturels, villes d'eaux, villes rurales, villes historiques protégées.)	
b) Classification des villes d'après leur grandeur (Influence de la grandeur des villes sur leur configuration. Classes de grandeur et procédés de classification des villes. Liste des villes tchécoslovaques comptant plus de 10 000 habitants.)	

c) Evaluation de la population future d'une ville Caractéristiques des calculs et classification de la population en groupes. Différences de structure des différents groupes. Evaluation approximative de la population future. Mise au point des calculs approximatifs.)	
2. Zonage de la ville	59
a) Répartition des zones et des surfaces (Modes de zonage et définitions des zones et des surfaces de base — zone résidentielle, zone de production, de transport, de récréation et zone suburbaine.)	
b) Trafic urbain (Systèmes des réseaux de rues — réseau radial, radioconcentrique, le type damier, l'échiquier avec diagonales et le système polycentrique.)	
3. Problème d'esthétique urbaine	69
a) Le centre et les principales artères (Situation du centre dans la ville, le noyau historique, mise à profit du site pour le développement du centre, trame des rues.)	
b) La silhouette, les points dominants et les accès (Interdépendance de la silhouette et du plan. Nouvelles formes servant de points dominants dans le paysage urbain. Répartition des zones de construction. Intégration des points d'attraction. Comment concevoir du point de vue esthétique la silhouette des petites villes.)	
c) Interdépendance de la composition et du site (Terrain accidenté, mise à profit des nappes d'eau, intégration de la ville dans le paysage, verdure aux environs de la ville.)	
d) Traits traditionnels et leur mise en oeuvre (Individualité des villes résultant de leur évolution historique. Villes à évolution lente dans des régions montagneuses, ville fondée, rôle du centre historique.)	
B. ZONE RÉSIDENTIELLE DE LA VILLE	77
Elaboré par: V. Matoušek, ingénieur-architecte, en collaboration avec: B. Bloudek, ingénieur, J. Lunga, ingénieur, M. Lada, ingénieur, I. Veselý, ingénieur-architecte	
1. Grandeur et zoning en hauteur de la zone résidentielle	78
a) Influence de la grandeur de la ville sur le zoning de la zone résidentielle	
b) Zoning en hauteur de la zone résidentielle (Réparation des zones à partir de l'état actuel, fonctions, composition et site de la ville.)	
c) Evaluation des surfaces de la zone résidentielle (Méthode pour déterminer les indices. Définitions des principales grandeurs. Exemple d'indices et modes d'emploi. Coefficients relatifs à l'emploi des indices dans des conditions différentes. Tableaux synoptiques des indices.)	
2. Zoning de la zone résidentielle en échelons	109
a) quartier résidentiel	
b) unité de voisinage	

i) Uspořádání ulic
(Skladebné části a základní prvky příčné úpravy ulic. Vliv rychlosti na odstupy vozidel a šířky dopravních pruhů vozovky. Šířky různých druhů vozovek. Šířka chodníků. Šířky ostatních prvků příčného uspořádání ulice. Prostorové uspořádání podzemních trubních a kabelových sítí. Minimální šířka ulice s hlediska CO. Orientační šířky ulic.)

j) Uspořádání křižovatek
(Druhy křižovatek. Řešení křižovatek. Křižování ulic s železniční tratí. Světlé podjezdné výšky. Řízení dopravy na křižovatkách.)

k) Pomocné dopravní plochy a zařízení
(Odstavné plochy. Potřeba odstavných ploch pro 1 vůz. Velikost odstavných ploch v okrscích a u veřejných budov. Obratové a výhybné plochy. Stanice a zastávky hromadné nekolejové dopravy. Zařízení služeb pro dopravu. Automobilová nádraží.)

l) Konstrukce vozovek a chodníků

2. Silniční doprava 242
(Význam silniční dopravy.)

a) Dopravní požadavky na silniční síť a její rozdělení
(Kapacita silniční sítě. Silniční třídy. Poměr silniční sítě k osídlení. Technické kategorie silnic. Základní požadavky pro návrh silnice.)

b) Technické řešení silnic
(Návrhové prvky. Vztah prostorových prvků trasy a příčného uspořádání silnice k její kapacitě a návrhové rychlosti. Křižovatky. Úrovnové a mimoúrovňové křižování. Silniční příslušenství. Konstrukce vozovky; vlastnosti a součásti vozovek. Přípustné zatížení různých druhů vozovek.)

c) Výtvarná hlediska při řešení silnice a její začlenění do krajiny
(Prostorové působení silnice v krajině. Úprava okolí silnice osázením. Vzhled silničního příslušenství. Vztah k památkovým objektům.)

3. Železniční doprava a její zařízení 251

Vypracoval: Ing. arch. Zd. Kubíček

a) Význam železniční dopravy

b) Železniční tratě
(Hlavní zásady uspořádání železniční tratě.)

c) Železniční zařízení na území města
(Vztah železničních zařízení k městu; základní požadavky na železniční zařízení ve městě.)

d) Železniční zařízení v sídlištích různé velikosti
(Zastávky, nákladiště, stanice, železniční uzly; vedení tratí v půdorysu a profilu; umístění nádraží podle účelu a čistoty provozu; přednádražní prostor, spojení mezi nádražím a městem.)

e) Technické údaje
(Železniční tratě; nádraží; osobní nádraží; nákladová nádraží; odstavná nádraží; seřadovací nádraží, vjezdová skupina, směrová skupina, staniční skupina, výjezdová skupina, výtopenská nádraží.)

g) Elektrifikace železnic

c) îlot résidentiel (Grandeur, forme et utilisation des surfaces. Voies, trottoirs, parking. Services civiques et leur localisation dans l'îlot. Groupes résidentiels.)	
3. Modes d'implantation des bâtiments d'habitation (Modes d'implantation des bâtiments d'habitation d'après leur emplacement dans la ville du point de vue de l'ensoleillement et de l'espacement des bâtiments. Disposition en groupes ou en méandres. Dispositions mixtes et libres.)	121
4. Méthodes d'extension de la zone résidentielle Elaboré par: J. Štván, ingénieur-architecte	129
a) Extension marginale de la zone résidentielle en connexion suivie avec les terrains bâti existants	
b) Reconstruction, construction annexe et construction nouvelle à l'intérieur de la ville (Reconstruction des parties historiques protégées, reconstruction de vieux quartiers — reconstruction linéaire, continue, par blocs.)	
c) Construction de cités satellites (Caractéristiques des cités satellites en Tchécoslovaquie.)	
5. Problèmes d'esthétique relatifs à la construction de zones résidentielles	135
a) Places publiques (Fonctions des places; places rectangulaires, axiales, trapézoïdales, circulaires et ouvertes; places-jardins et importance de la verdure dans les espaces urbains.)	
b) Rues (Répartition spatiale; rue droites, courbes et circulaires.)	
c) Problèmes d'esthétique des groupements résidentiels (îlots) (Interrelations du groupement et des alentours, intérieur du groupement, intégration spatiale des équipements.)	
d) Achèvement des espaces urbains par des détails plastiques (Ornementation plastique des espaces, la couleur dans le paysage urbain.)	
6. Bâtiments d'habitation Elaboré par: Labus, ingénieur	142
a) Définitions et classification des maisons d'habitation	
b) Plans-types (Bâtiments typifiés, série de sections types et de bâtiments types, standard des bâtiments d'habitation et équipements des logements, structure des logements d'après leur grandeur, plans-types actuels devant servir à la production en masse de maisons d'habitation.)	
7. Disposition des maisons d'habitation du point de vue de l'organisation du bâtiment Elabore par: O. strádal, ingénieur, privat-docent	149
(Production rythmée, fondations et travaux de terrassement, implantation des bâtiments, degrés technologiques; base de matériaux et de production et transport, études sur l'organisation du bâtiment.)	
8. Coût approximatif de la construction des zones résidentielles (Coût approximatif des différents éléments de la zone résidentielle comptant 2000 a 50 000 habitants. Tableau synoptique des indices.)	157

C. SURFACES ET INSTALLATIONS DE PRODUCTION

Elaboré par: Zd. Kubíček, ingénieur-architecte

1. Industrie

161

- a) Points de vues techniques et urbanistiques qui influencent la localisation de l'industrie (matières premières, hydrologie, adduction d'énergie électrique, gaz, etc., transport, main d'oeuvre, configuration du terrain, conditions climatologiques.)
- b) Location de l'industrie dans la ville
(Situation des terrains industriels dans la ville. Exigences hygiéniques et zones de protection. Mise à profit des installations techniques. Transport et déplacements de la main d'oeuvre. Principes d'intégration des bâtiments industriels dans le paysage urbain.)
- c) Organisation des terrains industriels
- d) Organisation des établissements industriels
(Plan général des établissements industriels
Schéma d'exploitation
Schéma du transport
Implantation des bâtiments sur le terrain de l'établissement.)

2. Industrie locale et artisanat

189

Elaboré par: O. Staněk, ingénieur

(Role de l'industrie locale et de l'artisanat dans l'économie socialiste. Définitions. Location des établissements d'exploitation dans la ville. Nombre d'habitants desservi par un travailleur ou un établissement pour les différentes branches de l'industrie locale et de l'artisanat.)

D. TERRAINS ET INSTALLATIONS DU TRANSPORT

Elaboré par: I. Veselý, ingénieur-architecte,

en collaboration avec: M. Lada, ingénieur

(Relation du transport et des agglomérations. Différentes sortes de transport.)

1. Trafic urbain

195

- a) Influence du transport sur l'organisation des villes
(Principaux dourants du trafic dans la ville, tracé des voies reliant les principaux centres d'attraction dans la ville.)
- b) Classification et organisation du réseau de rues
(Systèmes de rues. Densité des réseaux et distances mutuelles des rues.)
- c) Catégorisation des rues
(Catégories techniques des rues typiques et caractéristiques des rues à destination spéciale.)
- d) Raccordement du réseau de rues au réseau routier
(Raccordement des cités nouvelles au réseau des routes d'état. Classes de routes et leurs relations avec les terrains bâties.)
- e) Eléments du tracé spatial des rues
(Vitesses prévues pour les rues sur terrains bâties et distances assurant une bonne visibilité. Visibilité aux carrefours. Eléments de direction. Données techniques relatives aux véhicules courants. Eléments de pente. Déclivité de la rue. Courbure de la déviation du profil en long de la rue. Rayons minima du cercle osculatoire de la parabole)

de courbure. Valeurs du rayon de courbure d'après la largeur de la rue et la déclivité des tronçons adjacents.)

f) Détermination des exigences du trafic (analyses du trafic)

(Détermination de l'intensité des courants de circulation dans la ville. Destination et sources du trafic urbain. Intensité des courants du transport en commun de passagers. Circulation des voitures privées. Rapport du nombre de voitures à moteurs et du nombre d'habitants. Evaluation des besoins futurs. Cheminements des piétons.)

g) Transport en commun public

(Durées et distances dans le trafic urbain public. Caractéristiques des réseaux du trafic urbain public.)

h) Capacité des rues et des carrefours

(Capacité d'une voie de circulation. Capacité de la totalité de la chaussée. Capacité de la piste cyclable et d'une voie de circulation du trottoir.)

i) Aménagement des rues

(Parties constitutives et éléments de base du profil en travers des rues. Influence de la vitesse sur l'espacement des voitures et largeurs des voies de circulation sur la chaussée. Largeurs des différents catégories de chaussées. Largeurs des trottoirs. Largeur des autres éléments du profil en travers des rues. Arrangement spatial réseaux souterrains de conduites et de câbles. Largeur minimum de la rue du point de vue de la défense anti-aérienne. Largeur approximative des rues.)

j) Aménagement des carrefours

(Types de carrefours. Disposition des carrefours. Croisements des rues et des lignes de chemin de fer. Hauteur libre de viaducs. Gestion du trafic aux carrefours.)

k) Terrains et installations auxiliaires du trafic

(Surface de stationnement. Superficie de stationnement par voiture. Superficie des parkings dans les îlots et à proximité des bâtiments publics. Surfaces giratoires et de croisement. Stations et arrêts du transport en commun routier. Gares, routières.)

l) Structure des chaussées et des trottoirs

(Chaussées, trottoirs.)

2. Trafic routier

242

(Importance du trafic routier.)

a) Exigences du trafic relatives au réseau routier et à sa répartition

(Capacité du réseau routier. Classification des routes. Rapport des classes de routes et du peuplement. Catégories techniques de routes. Exigences primaires relatives au tracé des routes.)

b) Tracé technique des routes

(Éléments du tracé. Relation des éléments spatiaux du tracé et du profil en travers de la route avec sa capacité et la vitesse projetée. Carrefours. Croisement à un niveau et à plusieurs niveaux. Installations accessoires. Structure de la chaussée; qualités et parties constitutives de la chaussée. Encombrement admis des différentes catégories de chaussées.)

c) Points de vue esthétiques relatifs au tracé des routes et leur intégration dans le paysage

(Effet spatial des routes dans le paysage. Plantations vertes à proximité des routes. Aspect des équipements de la route. Relation à l'égard des monuments historiques.)

3. Le traffic et les installations ferroviaires

251

Elaboré par: Z. Kubíček, ingénieur-architecte

a) Importance du transport ferroviaire

657

- b) La voie ferrée
(Principes d'organisation de la voie ferrée.)
- c) Installations ferroviaires dans la ville
(Relation des installations ferroviaires et de la ville; exigences primordiales des installations ferroviaires dans la ville.)
- d) Installations ferroviaires dans les villes de différentes grandeurs
(Arrêts, plateforme de chargement, stations, nœuds ferroviaires; tracé de la voie ferrée en plan et en profil; emplacement des gares d'après leurs fonctions et les nuisances du trafic; places devant les gares, raccordement de la gare à la ville.)
- f) Données techniques
(Voies ferrées; gares; gares de voyageurs; gares de marchandises; gares de rangement; faisceaux de voies d'entrée, de transit, de station, de sortie; dépôts.)
- g) Electrification des voies ferrées

4. Le transport aérien et ses installations

264

Elaboré par: Z. Kubiček, ingénieur-architecte

- a) Importance du transport aérien et planning de terrains d'atterrissement
- b) Catégories de terrains d'atterrissement et leur relation avec les agglomérations urbaines
(Classification des aérodromes d'après les types d'avions et leurs fonctions.)
- c) Emplacement d'un aérodrome
(Conditions techniques et urbanistiques; exigences du trafic; exigences urbanistiques.)
- d) Données techniques
(arrêts et prescriptions; zone d'approche; pistes d'atterrissement, rubans d'atterrissement.)
- e) Types d'aérodromes
- f) Architecture de l'espace de l'aérodrome

5. Le transport aquavariaire et ses installations

275

Elaboré par: Z. Kubiček, ingénieur-architecte

- a) Voies navigables
(Fleuves navigables, canaux.)
- b) Gares fluviales
(Emplacement des ports, ports et terrains industriels, ports et autres moyens de communication.)
- c) Données techniques
(Profils en travers et en long des canaux et des ports.)
- d) Aménagement des voies navigables du point de vue esthétique.

E. EQUIPEMENT DE LA VILLE

(Caractéristiques et classification des équipements urbains.)

1. Services civiques

287

Elaboré par: J. Štván, ingénieur-architecte

- a) Organisation et classification des services civiques
(Equipement de l'îlot et de l'unité de voisinage — Dans quelle mesure des différents échelons sont-ils équipés. — Fonction urbaine et suburbaine — Tableau synoptique des services civiques et des équipements techniques dans les échelons et les agglomérations

de différentes grandeurs [tableaux] — Caractéristiques et différenciation des services civiques par groupes — Emplacement dans les maisons d'habitation et groupements — Equipment des maisons et des rues — Valeurs numériques relatives aux services civiques [tableaux].)

- b) Remarques relatives aux tableaux des valeurs numériques concernant les catégories primaires des services civiques

1. Remarques générales

2. Remarques relatives aux différentes catégories de services civiques. Administration publique

Etablissements scolaires et autres établissements d'enseignement

Etablissements culturels

Etablissements hygiéniques et sociaux

Etablissements de culture physique et de sport

Restaurants, hôtels et tourisme

Etablissements de commerce et magasins (entrepôts)

Services communaux et production locale

2. Equipements techniques

349

Rédaction: V. Urbánek, ingénieur

(Rôle des équipements techniques — Superficies requises — Classification.)

a) Adduction d'eau

Elaboré par: V. Urbánek, ingénieur

(Organisation de l'économie de l'alimentation en eau — Terminologie — Catégories et classification des installations pour l'alimentation en eau — Prises d'eau — Zones de protection — Traitement des eaux — Distribution et consommation d'eau. — Economie de la solution projetée.)

b) Les égouts

(Catégories des eaux usées — Catégories et tracés des réseaux d'égouts — Epuration des eaux-vannes — Quantités d'écoulement — Nappes d'eau — Economie de la solution projetée.)

c) Alimentation en chaleur

Elaboré par: L. Podroužek, ingénieur

(Catégories des installations pour l'alimentation en chaleur — Besoins de chaleur — Sources de chaleur — Besoins en superficies et en matériaux des centrales thermiques — Exigences sanitaires — Réseaux thermiques — Coût de la construction et étapes.)

d) Alimentation en gaz

Elaboré par: K. Potužák, ingénieur, docteur ès sciences, et collaborateurs

(Catégories de gaz et perspectives d'alimentation en gaz — Usines à gaz — Réservoirs à gaz — Conduites de gaz — Besoin en gaz — Données économiques.)

e) Alimentation en courant électrique et télécommunications

Elaboré par: F. Beutelschmidt, ingénieur

(Sources d'énergie électrique — Transfert de l'énergie électrique — Postes transformateurs — Eclairage public — Réseaux de distribution — Coût — Téléphone — Radio-distribution.)

659

f) Nettoyage des villes

Elaboré par: V. Urbánek, ingénieur

(Catégories et quantités de déchets — Destruction des déchets — Dépôts d'ordures et leurs exigences.)

2. Surfaces vertes et éléments naturels . . . . .

405

Elaboré par: I. Veselý, ingénieur-architecte

(Importance de la verdure. Le paysage doit être mis en valeur suivant un plan préconçu. Aménagement des alentours des installations techniques par la verdure. Recultivation des terrains d'exploitation minière.)

a) Distribution générale des terrains verts dans la ville

(Système de verdure urbaine. Distribution des espaces verts dans la zone résidentielle. Facteurs influençant la répartition des espaces verts et leur superficie. La verdure dans les villes administratives et les villes d'eaux, dans les régions industrielles et les villages.)

b) La verdure dans la zone résidentielle

(Catégories de terrains verts dans la zone résidentielle. Terrains verts privés. Terrains verts publics. Jardins récréatifs. Jardins d'amusements instructifs. Parcs d'enfants. Squares. Boulevards et verdure des rues.)

c) La verdure dans la banlieue et la zone suburbaine.

(Terrains de repos. Cimetières. Jardins locatifs. Espaces verts de protection. Terrains agricoles.)

d) Principes d'aménagement des surfaces plantées

(Exigences primaires. Disposition du point de vue esthétique. Jardins historiques. Effets produits par l'ouvrage. Principes de solution.)

e) Eléments de jardins

(Gazon, fleurs, arbres et leur combinaison.)

F. LA ZONE SUBURBAINE . . . . .

421

Elaboré par: V. Palla, architecte

(Caractéristiques de la zone suburbaine.)

a) Différences entre la zone suburbaine en Tchécoslovaquie et en URSS

b) Principaux éléments composant la zone suburbaine

(Production industrielle et agricole, récréation, bois, nappes d'eau, chalets, transport, peuplement.)

c) Elaboration de projets de bâtiment dans la zone suburbaine

G. LE SITE

Elaboré par: J. Štván, ingénieur-architecte,

en collaboration avec: M. Lada, ingénieur

1. Topographie et travaux de terrassements . . . . .

431

a) Parallèle d'un terrain plat et d'un terrain accidenté

b) Aménagement vertical du terrain

(Sauvegarde des conditions naturelles existantes — Sauvegarde de l'humus — Déclivités du terrain — Aménagement vertical des réseaux du trafic, des zones résidentielles, des flots — Economie des travaux de terrassement — Modes d'élaboration des projets de terrassement.)

2. Conditions géologiques et hydrogéologiques	444
a) Conditions techniques de fondation	
b) Eau de fond et eau à la surface	
c) Amélioration des conditions de fondation	
d) Terrains glissants	
e) Construction sur terrains avec exploitations minières souterraines	
f) Phénomènes séismologiques	
3. Qualités des terrains du point de vue agricole	453
4. Conditions climatologiques	455
a) Précipitations	
b) Température	
c) Vents	
d) Ensoleillement et orientation des bâtiments (Orientation des pièces d'habitation — Espacement des bâtiments — Durée d'ensoleillement — Intensité de l'ensoleillement — Détermination de la valeur de l'ensoleillement optimum et espacement des bâtiments — Orientation d'un terrain en pente — Caractéristiques de l'orientation suivant les différents points cardinaux.)	
5. Conditions d'hygiène	468
(Pollution de l'atmosphère des villes par la fumée — Moyens de combattre la pollution — Pureté des eaux.)	

H. EVOLUTION FUTURE DE NOS VILLES ET DE NOS COMMUNES

Elaboré par: J. Štván, ingénieur-architecte

1. Comment l'urbanisme assure-t-il la construction	473
(Exigences auxquelles doit répondre l'urbanisme dans un état socialiste — Besoin de nouvelles mesures légales — Elaboration de plans d'urbanisme à l'avenir.)	
2. Construction de villes et de communes	476
a) Localisation des investissements et complexité du Bâtiment	
b) Conditions de peuplement	
c) Cités d'habitation nouvelles	
d) Reconstruction des villes	
e) Conditions urbanistiques de l'industralisation du Bâtiment	
f) Equipements techniques des villes (Tracé futur du réseau routier — Réseau de voies ferrées — Situation des aérodromes — Problèmes hydroéconomiques des constructions futures — Assainissement de l'atmosphère — Avenir du chauffage urbain.)	
g) Services civiques dans les villes (Evolution future des établissements administratifs — Etablissements culturels — Culture physique et récréation — Santé — Villes d'eaux — Hôtels, restaurants etc. — Edification de services communaux.)	
h) Maisons d'habitation	

3. Construction de l'industrie en connection avec l'extension des villes 493
(Location des établissements industriels — Structure des entreprises industrielles — Assainissement des villes.)

III. LE VILLAGE

Rédaction et élaboration: A. Viklický, ingénieur-architecte

A. ORGANISATION DU PEUPLEMENT AGRICOLE

1. Perspectives et buts poursuivis par la reconstruction des campagnes 492
(Situation à la campagne héritée de la société capitaliste. Les formes supérieures de la production créent les conditions nécessaires à une reconstruction progressive et de large envergure des campagnes. Nécessité de concevoir la Reconstruction de façon à ce qu'elle répond non seulement aux besoins de l'instant présent, mais aussi à l'évolution future de la production agricole et de la reconstruction.)

2. Reconstruction des campagnes 499

a) du point de vue de la production

(Possibilités de développement futur des formes de la production en masse dans nos villages. Grandeur projetée des entreprises coopératives et des entreprises d'état en relation avec les cadastres existant des différentes communes. Apparition et développement de la production agricole en masse dans les coopératives agricoles et les entreprises d'état.)

b) Du point de vue du peuplement

(Possibilités du point de vue économie et organisation d'équiper les villages en services civiques de façon à atteindre le niveau des villes. Conséquences, découlant des différences entre le peuplement urbain et rural. Concentration des services supérieurs dans les villages-centres.)

c) Harmonie des points de vue production et peuplement dans la solution des problèmes urbanistiques des villages-centres

(Les maisons d'habitation ainsi que les services publics doivent être construits de façon à ce que leur emplacement et leur implantation répondent à l'évolution future des forces productives, tout en respectant l'économie de la construction et de l'exploitation des investissements.)

B. PRÉPARATION DE LA CONSTRUCTION DANS LES CAMPAGNES

1. Préparation économique, planificatoire et urbanistique de la Construction 505
(La préparation urbanistique de la Construction dans les campagnes n'est pas unifiée et présente de nombreux inconvenients. Principes, selon lesquels la préparation devrait être effectuée pour que la planification de l'économie et de la production et la préparation de la construction soient en harmonie. Nécessité du développement organique de la Construction de la totalité du territoire envisagé par le planning comme un seul tout, en respectant le point de vue de l'urbaniste.)

2. Calculs numériques servant de base à la reconstruction des village 513

a) Evaluation du chiffre de la population future

(Evaluation de la population future d'un village basée sur le nombre d'occasions de travaux futurs. Exemple de calculs.)

- b) Evaluation du besoin de surfaces pour la construction et du nombre de nouveaux logements

(Densité de population par hectare de surface bâtie. Evaluation de la surface nécessaire à la construction de nouveaux bâtiments d'habitation. Détermination du nombre de nouveaux logements. Evaluation des besoins en surfaces pour la construction de nouvelles entreprises agricoles.)

C. LES TERRAINS DE PRODUCTION RURAUX

1. Conditions urbanistiques et relations découlant de la disposition des bâtiments lors de la construction d'entreprises d'exploitation agricoles 517

- a) Principes généraux d'organisation et de construction des entreprises d'exploitation agricoles

(Principes de construction d'entreprises d'exploitation agricoles des sociétés coopératives et des entreprises d'état. Spécialisation des entreprises et leur implantation à l'égard des zones résidentielles.)

- b) Critères portant sur le choix de l'emplacement d'une entreprise d'exploitation agricole (Localisation à l'égard des terrains ruraux, des chemins et des communications. Relation envers la zone résidentielle. Conditions climatologiques du chantier. Conditions hydrologiques. Le terrain et les fondations. Critères architecturaux portant sur l'élection du chantier.)

- c) Distances d'isolation dont il faut tenir compte lors de la construction de bâtiments d'exploitation

(Aperçu des zones d'isolation prescrites entre les bâtiments d'exploitation et la zone résidentielle. Zones de protection des différents bâtiments d'exploitation et entre les différentes étables. Nombre maximum de têtes de bétail admis dans une ferme. Zones d'isolation tenant compte de la protection contre l'incendie.)

2. Planning d'une entreprise d'exploitation agricole 526

- a) Zoning de l'entreprise d'exploitation agricole

(Liste des groupes de bâtiments, formant une entreprise d'exploitation agricole. Cour ménagère, étables et accessoires, magasins, bâtiments spéciaux.)

- b) Principes de base pour le planning d'une entreprise d'exploitation agricole

(Principes portant sur le planning global de l'entreprise. Relations du point de vue de l'exploitation des différents groupes de bâtiments. Localisation des bâtiments les uns par rapport aux autres.)

- c) Exigences primaires pour la localisation et l'exploitation des différents groupes de bâtiments de l'entreprise agricole

(Cour ménagère. Etables et accessoires. Construction complexe par étapes. Système centralisé et construction par pavillons des étables. Préparation de fourrage centralisé, préparation à proximité des différentes étables. Magasins de fourrage. Fosse à fumier et fosse à purin. Etable des laitières. Etables à veaux. Porcheries. Volaillers. Bergeries. Hangars.)

3. Stations de machines et de tracteurs (SMT) 538

- a) Grandeur et localisation des SMT

(Grandeur optimum des SMT. Principes de localisation des SMT. Centres des brigades de machines et de tracteurs, grandeur et emplacement.)

- b) Groupes de bâtiments de la SMT et des centres de brigades de tracteurs

(Groupes principaux de bâtiments des SMT. Connexions principales de l'exploitation des différents bâtiments des SMT. Bâtiments et installations auxiliaires. Disposition des brigades de tracteurs.)

D. ZONE RÉSIDENTIELLE DU VILLAGE

1. Conditions territoriales du développement des villages	541
a) Principes généraux du développement du village (Principaux principes du développement du village. Reconstruction du village. Concentration du peuplement. Influence du développement des formes de la production en masse sur la structure du village.)	
b) Critères portant sur l'élection du chantier pour la construction de nouvelles maisons d'habitation (Relation du chantier et des voies de communication. Conditions climatologiques du chantier. Site — conditions hydrologiques. Grandeur et forme du terrain.)	
2. Organisation et composition de la zone résidentielle	543
a) Types traditionnels de village en Tchécoslovaquie (Evolution historique des plans de village. Caractéristiques des types principaux de villages et possibilités et de reconstruction et d'achèvement.)	
b) Caractère et modes d'implantation des maisons d'habitation (Caractéristiques des maisons d'habitation à la campagne. Différences d'avec l'habitat urbain même pour les formes de la production en masse. Caractéristiques de l'habitat des membres coopératifs, des employés des fermes d'état et des agriculteurs individuels. Habitat des travailleurs agricoles vivant dans les villages.)	
c) Réseaux de rues du village et bâtiments riverains (Classification des rues. Rue principale ou place de village et réseaux de rues secondaires. Types de rues répondant aux besoins. Principes de construction de maisons d'habitation. Economie d'implantation des bâtiments d'habitation.)	
d) Problèmes esthétiques de la reconstruction des campagnes (Nécessité de concevoir le village comme un tout organique. Centre communautaire du village. Bâtiments dominants. Rôle social de la place. Relations de l'entreprise d'exploitation et du village. Principes de composition de nouveaux bâtiments d'habitation. Silhouette du village.)	

E. EQUIPEMENT DU VILLAGE

1. Services civiques	557
(Caractéristiques des services civiques à la campagne. Equipement de base du village. Equipement de caractère central. Enumération des principaux services civiques qui entrent en ligne de compte pour le village.)	
2. Equipement technique du village	560
Elaboré par: V. Urbánek, ingénieur (Problèmes d'approvisionnement du village en eau, problème des égouts, installations électriques, téléphone, télégraphe, radiodistribution. Possibilité de faire usage du gaz dans les villages.)	
3. Verdure	565
(La verdure sur la place, plantation dans les rues, espaces verts réservés. Le parc de la culture et du repos au village. Plantation de zones de protection.)	

4. Letecká doprava a její zařízení	264
Vypracoval Ing. arch. Zd. Kubíček	

- a) Význam letectví a plánování letišť
- b) Druhy letišť a jejich vztah k osídlení
(Rozdělení letišť podle druhu letadel a podle účelu.)
- c) Umístění letišť
(Podmínky územně technické; provozné technické požadavky; urbanistické požadavky.)
- d) Technické údaje
(Směrnice a předpisy; přibližovací prostor; přistávací dráhy, přistávací pásy.)
- e) Typy letišť
- f) Architektura letištěního prostoru

5. Vodní doprava a její zařízení	275
Vypracoval: Ing. arch. Zd. Kubíček	

- a) Vodní cesty
(Splavné řeky, průplavy)
- b) Říční přístavy
(Situování přístavů, přístavy a průmyslové plochy, přístavy a ostatní komunikace.)
- c) Technické údaje
(Příčné a podélné profily průplavů a přístavů.)
- d) Výtvarná úprava vodních cest.

E. VYBAVENÍ MĚSTA	285
(Charakteristika a klasifikace vybavení)	

1. Občanské vybavení	287
Vypracoval: Ing. arch. Jar. Štván	
a) Organizace a členění občanského vybavení (Vybavení okrsku a čtvrti — Míra občanského vybavení — Funkce městská a nadměstská — Přehled občanského a technického vybavení v obytných útvarech a sídlištích různých velikostí — Charakteristika a rozčlenění občanského vybavení — Vestavba a sduřování — Domovní a uliční vybavení — Číselné hodnoty občanských zařízení — tabulky.)	
b) Poznámky k tabulkám číselných hodnot občanských zařízení	
1. Všeobecné poznámky	
2. Poznámky k jednotlivým druhům občanských zařízení: Veřejná administrativa Školská a výchovná zařízení Zařízení kultury, osvěty a rozptýlení po práci Zařízení zdravotnické a sociální péče Zařízení tělovýchovná a sportovní Zařízení pro stravování, přechodné ubytování a cestovní ruch Zařízení obchodní a skladová Zařízení komunálních služeb a místní výroby	

IV. URBANISME

Rédaction et élaboration: E. Škarda, ingénieur-architecte

en collaboration avec: O. Pořízka, ingénieur-architecte et J. Lunga, ingénieur

1. Notion et fonction de l'urbanisme (ses relations avec la planification économique et l'élaboration des projets de bâtiment)	569
2. Classification et contenu des plans d'urbanisme . . . . . (Système de plans d'urbanisme. Usage des plans d'urbanisme lors de la préparation de la construction de bâtiments industriels.)	572
Méthode d'élaboration et contenu des différentes sortes de plans d'urbanisme	
a) Plans régionaux . . . . . (Objectifs de base et objet du plan.)	573
b) Plans d'urbanisme des agglomérations urbaines . . . . . Plan d'aménagement général (Objectifs de base et objet du plan.) Plan d'aménagement détaillé (Objectifs de base et objet du plan.)	576
c) Plan — mase (Objectifs de base et objet du plan.)	
3. Elaboration et approbation des plans d'urbanisme . . . . . Stade de travail lors de l'élaboration des plans d'urbanisme (Stade des travaux préparatoires; principes économiques et techniques; programme de construction pour le plan d'aménagement détaillé; stade de l'élaboration du projet de plan d'urbanisme.)	581
4. Discussion, approbation et validité des plans l'urbanisme . . . . . (Planches de base, annexes complémentaires, notice explicative, contenu des différentes planches de base pour le plan d'aménagement général, le plan d'aménagement détaillé et le plan-mase; annexes complémentaires et contenu des notices explicatives pour les différentes catégories de plans d'urbanisme.)	585
5. Les surveys en urbanisme . . . . . Proportionnalité des travaux relatifs aux surveys; système de surveys de base; surveys des conditions naturelles; des conditions techniques et économiques; de la population et des conditions sanitaires; surveys d'architecture et d'urbanisme.)	593
6. Documentation cartographique . . . . . (Analyse critique des cartes actuelles; forme nouvelle de cartes servant de base pour les différentes catégories de plans d'urbanisme.)	595
Aperçu de la littérature et des sources	599
Liste des illustrations	603
Liste des tables	613
	665

2. Technické vybavení	349
Redakce: Ing. V. Urbánek	
(Úkol technického vybavení — Územní nároky — Třídění.)	
a) Zásobování vodou	350
Vypracoval: Ing. V. Urbánek	
(Základní organizace hospodaření vodou — Názvosloví — Druhy a členění vodovodních zařízení — Jímání vody — Ochranná pásmá — Úprava vody — Distribuce a potřeba vody — Hospodárnost řešení.)	
b) Zařízení kanalizační	362
Vypracoval: Ing. V. Urbánek	
(Druhy odpadních vod — Druhy a řešení kanalizačních sítí — Čištění odpadních vod — Odtoková množství — Recipienty — Hospodárnost řešení.)	
c) Zásobování teplem	370
Vypracoval: Ing. Ladislav Podroužek	
(Druhy zařízení na zásobování teplem — Potřeba tepla — Zdroje tepla — Plošné a materiální potřeby tepláren — Hygienické požadavky — Tepelné sítě — Náklady a etapová výstavba.)	
d) Zásobování plynem	386
Vypracoval: Ing. Dr. Karel Potužák a spolupracovníci	
(Druhy plynu a výhledy zásobování plynem — Plynárny — Plynověmy — Plynovody — Potřeba plynu — Ekonomické údaje.)	
e) Zásobování elektrickým proudem a telekomunikace	393
Vypracoval: Ing. František Beutelschmidt	
(Zdroje elektrické energie — Přenos elektrické energie — Transformační stanice — Veřejné osvětlení — Rozvodné sítě — Náklady — Telefon — Rozhlas po dráť.)	
f) Očista města	402
Vypracoval: Ing. V. Urbánek	
(Druhy a množství odpadů — Způsob odstranění odpadů — Požadavky na skládky.)	
2. Zeleně a přírodní prvky	405
Vypracoval: Ing. arch. I. Veselý	
(Význam zeleně. Požadavek plánovitého hospodaření krajinnými hodnotami. Úprava okolí technických děl osázením. Rekulтивace těžních oblastí.)	
a) celkový rozvrh zelených ploch ve městě	
(Rozložení zelených ploch v městě a v jeho obytném území. Činitel ovlivňující rozvrh zelených ploch a jejich velikost. Zeleně ve správních a lázeňských městech, v průmyslových oblastech a na vesnicích.)	
b) Zeleně v obytném území	
(Druhy zelených ploch v obytném území. Soukromá zeleň, vyhrazená zeleň, veřejná zeleň, oddechové sady, osvětové sady, dětské sady, sadová náměstí, sadové trády, pásy a uliční zeleň.)	
c) Zeleně na okraji a v zájmovém území města	
(Oddechové plochy, hrábitovy, nájemné zahrádky, ochranná zeleň, zemědělské plochy.)	
d) Zásady utváření sadových ploch	
(Základní požadavky. Výtvarné řešení. Historické zahrady. Podmínky působení sadového díla. Zásady řešení.)	
e) Sadové prvky	
(Trávník, květiny, dřeviny a jejich kombinace.)	

F. ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ MĚSTA

421

Vypracoval: akad arch. V. Palla

(Charakteristika zájmového území města)

- a) Odlišný charakter zájmového území u nás a v SSSR
- b) Hlavní složky zájmového území
(průmyslová výroba, zemědělská výroba, rekreace, zotavné lesy, vodní plochy, chatové osady, doprava osidlení)
- c) Územně plánovací příprava výstavby v zájmovém území

G. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY VÝSTAVBY MĚST

Vypracoval: Ing. arch. J. Štván

Spolupráce: Ing. M. Lada

- 1. Terénní relief a výšková úprava území 431
- a) Porovnání rovinatého a nerovnatého terénu
- b) Výšková úprava terénu
(Zachování původních přírodních podmínek — Hospodaření ornici — Spádové podmínky — Výšková úprava komunikační sítě města — Výšková úprava obytných území — Úpravy v okrscích — Hospodářnost zemních prací — Postup při navrhování výškových úprav.)
- 2. Geologické a hydrologické podmínky 444
- a) Technické podmínky pro zakládání
- b) Podzemní a povrchové vody
- c) Zlepšování zakládacích podmínek
- d) Sesuvné terény
- e) Výstavba v územích s podzemní těžbou
- f) Zemětřesné úkazy
- 3. Vlastnosti půd s hlediska zemědělství 453
- 4. Klimatické podmínky 455
- a) Srážky
- b) Teplné poměry
- c) Vítr
- d) Oslunění a orientace budov
(Orientace obytných místností — Odstupy budov — Délka oslunění — Intensita oslunění — Určení správné hodnoty oslunění a odstup budov — Orientace sklonitého území — Charakteristika orientací k jednotlivým světovým stranám.)
- 5. Hygienické podmínky 468
(Čistota městského ovzduší — Čistota vod.)

H. VÝHLEDY ROZVOJE NAŠICH MĚST

Vypracoval: Ing. arch. J. Štván

- 1. Předpoklady výstavby v územním plánování 473
(Požadavky kladené na územní plánování v socialistickém státě — Potřeba nových legislativních opatření — Zpracování územních plánů v budoucnu.)

2. Výstavba měst a obcí 476
- a) Umišlování investic a komplexnost výstavby
  - b) Sídelní poměry
  - c) Nová sídliště
  - d) Přestavba měst
  - e) Urbanistické podmínky zprůmyslnění stavebnictví
  - f) Technické vybavení měst
(Výhledy v řešení silniční sítě — Železniční síť — Řešení letišť — Vodohospodářské problémy budoucí výstavby — Čistota ovzduší — Budoucnost dálkového vytápění.)
  - g) Občanské vybavení měst
(Výhledy k řešení administrativních zařízení — Školství — Kulturní zařízení — Tělovýchovná a rekreační zařízení — Zdravotnictví — Lázeňská města — Stravovací a obchodní síť — Budování komunálních služeb.)
  - h) Bytový fond
3. Výstavba průmyslu v souvislosti s rozvojem měst 493
(Rozmístování průmyslových závodů — Řešení skladby závodů — Ozdravění měst.)

III. V E S N I C E

Redakce a vypracování Ing. arch. A. Viklický

A. OTÁZKY ORGANISACE ZEMĚDĚLSKÉHO OSÍDLENÍ

1. Výhled a zaměření výstavby vesnice 497
(Stav vesnice zaněchaný kapitalistickou společností. Vyšší formy zemědělské výroby vytvářejí předpoklad pro postupnou dalekosáhlou přestavbu vesnice. Nutnost budování nové výstavby tak, aby njen vyuhovala okamžitým potřebám, ale i výhledově předpokládanému rozvoji zemědělské výroby a výstavby.)
2. Přestavba vesnice 499
- a) s hlediska výrobního
(Výhledové možnosti rozvoje velkovýrobních forem na naši vesnici. Výhledově předpokládané velikosti velkovýrobních závodů družstevních a ČSSS ve vztahu k současným katastrálním územím jednotlivých obcí. Vznik a rozvoj velkovýrobních forem zemědělské výroby u JZD a ČSSS.)
  - b) s hlediska sídelního
(Ekonomické a organizační možnosti výstavby občanského vybavení vesnice tak, aby se dosáhlo městské úrovně. Důsledky, jež vyplývají z odlišnosti vesnického osídlení od městského. Soustředování vyšších občanských zařízení do střediskových obcí.)
  - c) soulad výrobních a sídelních hledisek v územním řešení zemědělské výstavby
(Výstavbu obytného osídlení i občanského vybavení je nutno provádět tak, aby její rozmištění a řešení odpovídalo výhledově předpokládanému rozvoji výrobních sil a aby současně byla respektována účelnost rozmístění a ekonomie výstavby a provozu budovaných investic.)

B. PŘÍPRAVA ZEMĚDĚLSKÉ VÝSTAVBY

1. Hospodářsko-územní a územně plánovací příprava výstavby 505
(Dosavadní územní příprava výstavby na vesnici není jednotná a vyskytuje se závady.)

Zásady, podle nichž by měla být tato příprava prováděna, aby hospodářsko-výrobní plánování a příprava investiční výstavby byly v souladu. Nutnost organického rozvoje výstavby celého plánovaného území jako celku při respektování všech územních hledisek.)

2. Základní výpočty pro výstavbu vesnice 513

a) Odhad celkového počtu obyvatel

(Odhad celkového výhledového počtu obyvatel vesnice provedený na základě výhledově předpokládaného počtu pracovních příležitostí. Příklad výpočtu.)

b) Odhady potřeby ploch pro výstavbu a počtu nových bytů

(Hustota obyvatelstva na 1 ha zastavěné plochy. Odhady potřebné plochy pro novou výstavbu. Zjištění potřeby počtu nových bytových jednotek. Odhady potřeby ploch pro výstavbu zemědělské provozovny.)

C. VÝROBNÍ PLOCHY NA VESNICI

1. Územní podmínky a situační vztahy při výstavbě zemědělských provozoven 517

a) Všeobecné zásady organizace a výstavby zemědělských provozoven

(Zásady při výstavbě zemědělských provozoven JZD a ČSSS. Otázka specialisace provozoven a jejich situování ve vztahu k obytnému území.)

b) Hlediska při výběru staveniště pro zemědělskou provozovnu

(Situování ve vztahu k zemědělské půdě, polním cestám a komunikacím. Vztah k obytnému území. Klimatické podmínky staveniště. Hydrologické podmínky. Terén a základová půda. Architektonická hlediska při výběru staveniště.)

c) Isolační vzdálenosti při výstavbě zemědělských provozoven

(Přehled předepsaných isolačních vzdáleností zemědělské provozovny od obytného území. Předepsané isolační vzdálenosti jednotlivých provozoven a jednotlivých stájí navzájem. Nejvyšší přípustné počty zvířat v jedné farmě. Isolační vzdálenosti vzhledem k požární ochraně.)

2. Urbanistické řešení zemědělské provozovny 526

a) Členění zemědělské provozovny

(Výpočet komplexní budov, jež tvoří zemědělskou provozovnu. Hospodářský dvůr, stáje s příslušenstvím, skladowé budovy, speciální výstavby.)

b) Hlavní zásady pro urbanistické řešení zemědělské provozovny

(Zásady pro celkové řešení zemědělské provozovny. Provozní vztahy jednotlivých komplexů budov. Jejich vzájemné situování.)

c) Základní situační a provozní požadavky pro řešení jednotlivých komplexů a objektů zemědělské provozovny

(Hospodářský dvůr. Stáje s příslušenstvím. Komplexnost a etapovost výstavby. Centralizované a pavilonové řešení stájí. Centrální příprava krmiv, přípravny u jednotlivých stájí. Sklady krmiv. Hnojíště a moč. jimky. Stáje dojnic. Teletníky. Stáje pro mladý dobytek. Ustájení vepřového dobytka. Drůbežárny. Ovčiny. Skladové budovy.)

3. Strojní a traktorové stanice 538

a) Velikosti a situování strojní a traktorové stanice

(Optimální velikosti STS. Zásady pro rozmislování STS. Střediska strojní traktorových brigád, jejich velikost a rozmislování.)

b) Stavební komplex strojní a traktorové stanice a středisek traktorových brigád

(Hlavní komplexy budov STS. Hlavní provozní souvislosti jednotlivých budov STS. Pomocné objekty a zařízení. Řešení traktorových brigád.)